

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІВЕНТ-ТЕХНОЛОГІЙ**

На правах рукопису

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

на тему:

**СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
(НА ПРИКЛАДІ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ МЕДІЙНИХ ОСІБ)**

Виконав:

студент II курсу магістратури,
група МКД-11-22
спеціальності 028 «Менеджмент
соціокультурної діяльності»

Хваль Нікіта Олександрович

Науковий керівник:

кандидат політичних наук, доцент

Рева Тетяна Сергіївна

Рецензент:

доктор філософії зі спеціальності
032 «Історія та археологія», старший
науковий співробітник науково-
дослідного відділу інформаційно-
комунікаційних технологій та
кібероборони

Міненко Людмила Миколаївна

Допущено до захисту:

протокол засідання кафедри

№ 5 від 22 листопада 2023р.

в.о. завідувача кафедри арт-менеджменту

та івент-технологій

_____ **Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА**

Київ – 2023

АНОТАЦІЯ

Хваль Н. О. Соціокультурна діяльність благодійних фондів України в умовах воєнного стану(на прикладі благодійних фондів медійних осіб). – Кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису.

Об’єкт дослідження – діяльність благодійних фондів України в умовах воєнного стану.

Предмет дослідження – соціокультурна діяльність благодійних фондів України в умовах воєнного стану (на прикладі благодійних фондів медійних осіб).

Мета роботи полягає у аналізі соціокультурної діяльності благодійних фондів України в умовах воєнного стану (на прикладі благодійних фондів медійних осіб).

У кваліфікаційній роботі розкривається соціокультурна діяльність благодійних фондів України в умовах воєнного стану (на прикладі благодійних фондів медійних осіб). Проаналізовано поняття «благодійна діяльність», «благодійні фонди» та основні вектори їх функціонування. На прикладі фондів (Фонд Сергія Притули, Фонд Марії Єфросініної «Маша», Фонд «Повернись живим», Фонд «АНТИТІЛА», Фонд Андрія Хливнюка та Фонд «UNITED24») розглянуто застосування соціокультурних практик як інструментів атракції громадян до проєктів, зокрема, розглянуто проєкти спрямовані на підтримку цивільних та військово службовців.

Ключові слова: благодійні фонди, медійні особи, івент, соціокультурні практики, проєкт, гібридні загрози.

ABSTRACT

Khval Nikita. Socio-cultural Activity Of Ukrainian Charitable Foundations under Martial Law (On the Example Of Charitable Foundations Founded by Media Persons) - Qualification scientific work on the rights of a manuscript.

The object of the research: The activity of Ukrainian Charitable Foundations under martial law.

The subject of the research: Socio-cultural activity of Ukrainian Charitable Foundations under martial law (exemplified by charitable foundations of media persons).

The purpose of the research is to analyze the socio-cultural activity of Ukrainian Charitable Foundations under martial law (exemplified by charitable foundations of media persons).

The qualification scientific work explores the socio-cultural activity of Ukrainian Charitable Foundations under martial law (exemplified by charitable foundations of media persons). The concepts of "charitable activity" and "charitable foundations" are analyzed, along with the main vectors of their functioning. Using the examples of specific foundations (Serhiy Prytula Charity Foundation, Maria Efrosinina "Masha" Foundation, "Come Back Alive" Foundation, "ANTYTYLA" Foundation, Andriy Khlyvnyuk Foundation, and "UNITED24" Foundation), the application of socio-cultural practices as tools to attract citizens to projects is examined. Projects aimed at supporting civilians and military servicemen are specifically discussed.

Keywords: charitable foundations, media persons, event, socio-cultural practices, project, hybrid threats.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ	8
1.1. Благодійна діяльність: сутність та основні актори	8
1.2. Благодійні фонди як інституту громадянського суспільства	15
1.3. Воєнний стан як гібридна загроза благодійній діяльності фондів	25
Висновок до розділу I	33
РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ У УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	34
2.1. Структура та організація благодійних фондів медіа персон.	34
2.2. Основні сфери та напрями діяльності благодійних фондів	50
Висновки до розділу II	58
РОЗДІЛ III ОСНОВНІ ВЕКТОРИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	59
3.1. Соціокультурні практики благодійних фондів у підтримці цивільного населення.	59
3.2. Соціокультурні практики благодійних фондів для військовослужбовців	69
Висновок до розділу III	80
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	85
ДОДАТКИ	92

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодні в умовах воєнного стану в Україні важливу роль у розумінні та забезпеченні соціально-культурних потреб населення відіграють різні інститути громадянського суспільства – громадські організації, волонтерські рухи та благодійні фонди. Діяльність останніх охоплює широкий спектр проблем серед яких гуманітарна допомога постраждалим від війни, підтримка військовослужбовців та вразливих груп населення. Незважаючи на соціальне спрямування, благодійні фонди також фасилітують різні культурні ініціативи, які спрямовані на зміцнення національної свідомості та консолідацію суспільства.

У сучасному медіапросторі та віртуальному середовищі одними з найефективніших благодійних фондів виступають фонди лідерів громадянської думки та інфлюенсерів, які завдяки своїй аудиторії можуть залучати широкі маси населення на підтримку тих чи інших ініціатив. Саме це обумовило наш аналіз проєктів та їх соціокультурних аспектів фондів медійних осіб, а саме: Фонд Сергія Притули, Фонд Марії Єфросініної «Маша», Фонд «Повернись живим», Фонд «АНТИГІЛА», Фонд Андрія Хливнюка та Фонд «UNITED24», заснований Президентом України Володимиром Зеленським.

Питання благодійних фондів ґрунтовно розкрито у працях О. Петренко, Т. Шмарьової [54], О. Савчук [47], О. Бугера, Ю. Кривенко, В. Сичова [49], Т. Полонець, Р. Сербин [48] та інші. Соціокультурну діяльність та практики розглядали у своїх наукових розробках Н. Івановська, С. Дичковський [6], О. Копієвська [13], Л. Зеленська, В. Вовкун [4], Ю. Ключко, Т. Рева [45], О. Яковлев та інші. Всі ці дослідження фокусуються на соціокультурних практиках у музейній, соціальній, видовищній сферах та економічно-правовому підході до благодійних фондів, це й обумовлює актуальність нашого дослідження соціокультурної діяльності благодійних фондів на прикладах вищезазначених фондів відомих персон.

Метою роботи є аналіз соціокультурної діяльності благодійних фондів України в умовах воєнного стану (на прикладі благодійних фондів медійних осіб).

Відповідно до поставленої мети було визначено такі завдання:

- розкрити сутність та типи благодійної діяльності та її взаємозв'язок із соціокультурними практиками;
- прослідкувати благодійні фонди як інституту громадянського суспільства;
- висвітлити воєнний стан як стан як гібридну загрозу діяльності благодійних фондів;
- проаналізувати структуру та організація благодійних фондів медіа персон;
- охарактеризувати основні сфери та напрями діяльності благодійних фондів;
- розкрити соціокультурні практики благодійних фондів медійних осіб для цивільного населення.
- охарактеризувати соціокультурні практики благодійних фондів медійних осіб для військовослужбовців.

Об'єкт дослідження – діяльність благодійних фондів України в умовах воєнного стану.

Предмет дослідження – соціокультурна діяльність благодійних фондів України в умовах воєнного стану (на прикладі благодійних фондів медійних осіб).

Методи дослідження - У даному дослідженні використовувалися різноманітні методи, спрямовані на систематичний аналіз соціокультурних практик благодійних фондів медійних осіб. Зокрема, порівняльний метод був застосований для виявлення певних рис проєктів спрямованих для військовослужбовців та цивільного населення. Шляхом застосування методу узагальнення, було сформовані висновки на основі досліджених матеріалів щодо соціокультурної діяльності фондів медійних осіб. Системний метод дозволив розглядати благодійні фонди як взаємопов'язану систему, що представляє благодійну діяльність.

Практичне значення одержаних результатів. Дослідження проведено у рамках реалізації міжнародної програми Erasmus + гранту «Academic Response to Hybrid Threats 610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SVNE-JP» (WARN) на освітній програмі другого (магістерського) рівні вищої освіти «Крос-культурний менеджмент».

Матеріали дослідження також можуть бути використанні при підготовці до семінарських, практичних завдань із навчальних дисциплін «Інноваційний менеджмент», «Крос-культурний менеджмент та міжкультурні комунікації», «Гібридні загрози та комплексна безпека» в процесі оволодіння відповідними фаховими компетенціями.

Наукова новизна полягає в аналізі соціокультурної діяльності благодійних фондів України в умовах воєнного стану (на прикладі благодійних фондів медійних осіб). На прикладі фондів (Фонд Сергія Притули, Фонд Марії Єфросініної «Маша», Фонд «Повернись живим», Фонд «АНТИТІЛА», Фонд Андрія Хливнюка та Фонд «UNITED24») розглянуто застосування соціокультурних практик як інструментів атракції громадян до проєктів.

Апробація результатів та публікації. Здобувач брав участь у VII Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір» Київ, 02 листопада 2023 р. із доповіддю на тему «Благодійна діяльність фондів України в умовах воєнного стану (на прикладі фондів: Благодійний фонд Сергія Притули, Фонд Маша, Фонд «Повернись живим», UNITED 24)».

Структура та обсяг магістерської роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 позиції). Повний обсяг кваліфікаційної роботи становить 94 сторінок, із них 81 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ

1.1. Благодійна діяльність: сутність та основні типи

Благодійна діяльність становить важливий складник громадянського суспільства, спрямований на розв'язання соціальних проблем і задоволення потреб громадян, виконується на добровільній основі і призначена для надання допомоги тим, хто цього потребує. Благодійна діяльність представляє собою важливий компонент суспільної активності, спрямований на надання підтримки особам у складних життєвих обставинах і вирішення соціальних проблем. Ця форма діяльності сприяє зміцненню соціальної справедливості та підтримці рівності в суспільстві, оскільки вона сприяє поліпшенню умов тих, хто потребує допомоги. Вона також активно залучає громадян до активної участі у вирішенні суспільних проблем, посилюючи їхню громадянську свідомість і мотивацію до спільної побудови благополуччя для всіх.

Благодійна діяльність - це форма соціальної активності також спрямована на досягнення загальнокорисних цілей, що сприяють зміцненню соціальної солідарності та охоплює активну участь громадян у проектах і програмах, спрямованих на поліпшення якості життя та добробуту вразливих груп. Ця форма громадянської активності піднімає рівень свідомості та відповідальності громадян, сприяє побудові справедливого суспільства рівних можливостей. Благодійна діяльність стала предметом дослідження багатьох українських та іноземних науковців у сфері менеджменту, туризму, маркетингу, адміністрування, культурології тощо. Всі ці дослідження спрямовані на вдосконалення та оптимізацію благодійної діяльності, а також на виявлення шляхів підвищення ефективності благодійних проектів.

Одним із ключових напрямків досліджень є менеджмент благодійної діяльності. Вчені розглядають питання стратегічного планування, організації, фінансового управління та моніторингу благодійних ініціатив. Важливим аспектом є розробка інструментів для вимірювання ефективності та

результативності благодійних проектів, що дозволяє визначити, як ресурси спрямовуються на досягнення соціальних цілей.

У контексті взаємозв'язку між туризмом і благодійністю дослідники аналізують можливості використання туристичної галузі для залучення фінансових ресурсів на розвиток туристичних регіонів і створення умов для розвитку соціокультурних проектів. Поєднання туризму та благодійної діяльності може виявитися важливим фактором для сталого розвитку регіонів. Зокрема, у своїй дисертації «Глобальні трансформації туристичних практик і технологій в контексті становлення цифрового суспільства (Digital Society)» український культуролог С. Дичковський розглядає туристичну діяльність як фактор культури, який розкривається у креативному потенціалі і характеризується реальним та віртуальним характером туризму, що «сприяє формуванню універсальних та локальних рис культури» [6, с. 108].

Маркетинговий підхід до благодійної діяльності спрямований на розробку стратегій залучення донорів та спонсорів, а також на створення ефективних комунікаційних кампаній для підтримки благодійних ініціатив. Розуміння психологічних та соціокультурних аспектів пожертвувань і благодійної діяльності є важливим для успішної маркетингової стратегії.

Питання адміністрування благодійними організаціями також є предметом уваги дослідників. Вивчення структури, управління та гендерних аспектів в адмініструванні благодійних організацій допомагає збільшити їхню продуктивність та вплив на суспільство.

Культурологічні дослідження благодійної діяльності допомагають розуміти, які соціокультурні та історичні чинники впливають на розвиток благодійних ініціатив та сприяють підтримці культурної спадщини та традицій. Також вони фокусуються на висвітленні ролі соціокультурних практик.

У своїй науковій розробці «Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ–початок ХХІ ст.)» українська дослідниця Ольга Копієвська

висвітлює культурні практики та їх соціетальний потенціал. Вона визначає культурні практики «як предметно-практична діяльність людини/людей, пов'язана зі створенням або поширенням культурних продуктів» [13, с. 6]. Таким чином, вони зорієнтовані як на суспільство так і культурне середовище із усіма її смислами.

За всіма цими напрямками досліджень стоїть завдання розкрити потенціал благодійної діяльності для покращення суспільства, підвищення якості життя та соціальної відповідальності у всіх сферах життєдіяльності. Розвиток наукових досліджень у цій галузі є важливим кроком на шляху до досягнення цих цілей.

У своїй науковій роботі Стратегічне надання: мистецтво та наука філантропії», професор Пітер Фрамкін визначає туризм і благодійність як «об'єкт досліджень, який аналізує взаємодію між галуззю туризму та благодійною сферою з метою оптимізації використання фінансових ресурсів для підтримки соціальних та культурних ініціатив у контексті туристичних регіонів» [55].

В своєму дослідженні «Адміністрування благодійними організаціями: інтегрований підхід» професор Сюзан Філліпс визначає адміністрування благодійними організаціями як «складну систему управління, що включає аналіз структури, фінансового планування, кадрового управління та урахування гендерних аспектів, спрямовану на підвищення продуктивності та впливу благодійних організацій на суспільство» [55].

У статті «Благодійна діяльність як основа соціальної роботи» дослідниці Сичова В. та Полонець Т. зазначають, що до благодійної діяльності належить широкий спектр послуг, а саме: «передачу благ на конкретні цілі, виконання яких є обов'язковою умовою отримання пожертвування; пожертви на користь благоотримувачів, цілі використання яких визначають самостійно; передачу благ у формі дарунка; заповіт особистого майна; передачу громадянам або юридичним особам благ; одноразові пожертви; покриття поточних витрат або боргів благоотримувача; оплату витрат із організації благодійних акцій,

програм, концертів і передача коштів, отриманих від їх проведення на користь нужденних; виконання будь-якої професійної діяльності, робіт або послуг безоплатно; соціальну рекламу, привернення суспільної уваги; участь в акціях, програмах» [49, с. 34].

Відповідно до пункту 2 статті 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» такий тип діяльності визначається як «добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара» [8].

У науковій думці виділяють певні риси такого типу діяльності, тобто основними характеристиками благодійної діяльності, які визначають її природу та специфіку є: добровільний характер, безкорисливість (альтруїзм), соціоцентризм.

Добровільний характер означає, що благодійна діяльність ґрунтується на власному вільному виборі та відсутності будь-якого формального або юридичного примусу. Учасники благодійної діяльності діють добровільно, виявляючи високий рівень громадянської активності та готовності допомогти тим, хто потребує підтримки.

Безкорисливість означає, що головною метою благодійної діяльності є надання допомоги та задоволення суспільних потреб, і вона не націлена на особистий зиск чи матеріальні вигоди. Благодійність служить загальній підтримці і покращенню умов для тих, хто опинився в складних життєвих обставинах.

Третя характеристика полягає в соціоцентризмі або соціальній спрямованості благодійної діяльності. Вона завжди спрямована на вирішення суспільних проблем та задоволення потреб громадян. Благодійність сприяє зміцненню соціальної справедливості та сприяє поліпшенню якості життя громадян, сприяючи при цьому розвитку громадянського суспільства та формуванню гармонійного суспільства [55].

Основними типами благодійної діяльності, які реалізуються у суспільстві є:

- Фінансова допомога: цей вид благодійної діяльності передбачає надання грошових коштів, матеріальних цінностей, а також послуг особам і групам, що знаходяться у складних життєвих ситуаціях. Фінансова підтримка може включати в себе допомогу для лікування, оплати житла, витрати на освіту та інші матеріальні потреби.

- Матеріальна допомога: цей тип благодійної діяльності охоплює надання продуктів харчування, одягу, медикаментів, а також житла особам, які опинилися в складних обставинах. Важливою частиною цього виду допомоги є задоволення первинних життєвих потреб та забезпечення належних умов для гідного існування.

- Соціальна допомога: ця форма благодійної діяльності полягає в наданні різноманітних послуг, включаючи медичну, юридичну, психологічну підтримку. Організації можуть сприяти доступу до медичних послуг, правової консультації, а також психологічної допомоги для осіб, які пережили труднощі.

- Освітня допомога: цей тип благодійної діяльності включає в себе надання стипендій, грантів, матеріальної підтримки студентам і учням, що має значущий вплив на їхню освіту і майбутнє. Освіта є ключовою складовою розвитку суспільства, і цей вид допомоги сприяє забезпеченню рівних можливостей у навчанні.

- Культурна допомога: підтримка культурних проєктів і заходів відображає важливість культурного розвитку та дозвілевої системи для суспільства. Організації можуть забезпечити ресурси для культурних ініціатив, що сприяють розмаїтості і культурному збагаченню громади.

- Екологічна допомога: ця грань благодійної діяльності ставить своєю метою підтримку екологічних проєктів та заходів, спрямованих на збереження природи та боротьбу з екологічними проблемами. Організації сприяють збереженню навколишнього середовища і вихованню екологічної свідомості.

Відповідно до українського законодавства основними акторами благодійної діяльності виступають благодійні організації, благодійники та бенефіціари [8].

Згідно із законодавством України щодо благодійної діяльності та благодійних організацій, затвердженим Законом України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 23 вересня 1997 року № 531/97-ВР, благодійні організації розподіляються на різні категорії відповідно до їхнього призначення та функцій. Цей закон надає важливу правову базу для функціонування благодійних організацій та визначає їхні права та обов'язки.

Перший вид благодійних організацій - це благодійні фонди. Такі організації створюються для залучення, накопичення та ефективного використання благодійних внесків з метою досягнення конкретних соціальних або гуманітарних цілей. Благодійні фонди часто фінансують різні проекти та програми, спрямовані на поліпшення життя громадян та розвиток різних сфер.

Другий тип благодійних організацій - це благодійні товариства, які можуть бути створені як фізичними, так і юридичними особами. Головною метою таких організацій є здійснення благодійної діяльності в різних сферах, таких як охорона здоров'я, освіта, культура, наука, спорт, захист довкілля, права людини та надання допомоги малозабезпеченим та соціально незахищеним групам населення.

Третій тип - це благодійні установи, які надають безоплатні послуги в різних сферах, схожих на ті, що охоплюються благодійними товариствами. Головне завдання таких організацій полягає в наданні допомоги тим, хто її потребує, а також в реалізації важливих соціальних проектів.

Закон також передбачає поділ благодійних організацій на категорії. Всеукраїнські благодійні організації діють на всій території України і можуть виконувати свою місію в усіх регіонах країни. З іншого боку, місцеві благодійні організації обмежені територією однієї адміністративно-територіальної одиниці.

Створення благодійних організацій може відбуватися у різних юридичних формах, включаючи громадські організації, релігійні організації та інші, які передбачені законодавством [8].

Реєстрація благодійної організації передбачає подання до відповідного органу обов'язкових документів, включаючи заяву про реєстрацію, статут організації, документи, що підтверджують внесення коштів на статутний фонд, та довідку про сплату реєстраційного збору. Реєстрація зазвичай здійснюється відповідним органом упродовж 30 робочих днів з моменту надходження відповідних документів.

Благодійні організації мають свої права та обов'язки, які встановлені законодавством. Серед їхніх прав можна виділити можливість залучення благодійних внесків від фізичних та юридичних осіб, розробку та реалізацію благодійних програм, надання безоплатних послуг, створення благодійних фондів та участь у міжнародних благодійних проектах.

З іншого боку, благодійні організації повинні дотримуватися всіх вимог законодавства України щодо благодійної діяльності та благодійних організацій. Це включає в себе відкриття та ведення банківських рахунків, подання щорічних звітів перед уповноваженим органом та надання інформації про свою діяльність в загальному обсязі.

Благодійний внесок визнається як добровільна безповоротна передача різних цінностей фізичними та юридичними особами з метою здійснення благодійної діяльності. Благодійна діяльність, у свою чергу, визначається як безкорисна діяльність, спрямована на досягнення соціально корисних цілей та завдань, і проводиться різними суб'єктами, включаючи благодійні організації.

Бенефіціарами благодійної допомоги можуть бути як фізичні, так і юридичні особи, які отримують цю допомогу з метою полегшення їхнього становища або задоволення соціальних потреб. Закон створює важливу правову основу для розвитку благодійної сфери в Україні та сприяє покращенню життя громадян і соціальному прогресу країни.

Благодійні фонди відіграють ключову роль у розвитку громадянського суспільства та покращенні умов життя потребуючих груп населення. Їхні дії розгортаються в різних сферах, що дозволяє задовольнити різноманітні потреби та розв'язувати важливі суспільні завдання.

1.2. Благодійні фонди як інституту громадянського суспільства

Благодійна діяльність є важливим інститутом громадянського суспільства, який спрямований на вирішення суспільних проблем та задоволення потреб громадян. Вона здійснюється на добровільній основі та спрямована на допомогу тим, хто її потребує.

Благодійні фонди є одним із важливих суб'єктів благодійної діяльності. Вони відіграють важливу роль у розвитку громадянського суспільства, сприяючи вирішенню соціальних проблем, розвитку культури та освіти, захисту навколишнього середовища та інших важливих сфер суспільного життя.

У Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» представлено систематизацію благодійних фондів з точки зору нормативно-правового підходу. Відповідно до статті 3 цього законодавчого акту, фонди поділяються на визначені категорії, а саме:

Державні фонди - це фонди, які створюються органами державної влади або органами місцевого самоврядування. Ця категорія фондів підпорядкована державі і має виконувати функції, визначені публічною політикою та державними завданнями.

Комунальні фонди - це фонди, які утворюються органами місцевого самоврядування. Вони є частиною місцевого управління та спрямовані на вирішення конкретних питань на рівні громад та міст.

Недержавні фонди - це фонди, які засновані фізичними або юридичними особами. Ця категорія фондів діє на приватних засадах та фінансується завдяки добровільним внескам громадян та корпоративних спонсорів [8].

Ця класифікація є суттєвою, оскільки вона відображає особливості та джерела фінансування різних видів фондів. Державні та комунальні фонди підпорядковані громадському сектору та фінансуються з бюджетних ресурсів, тоді як недержавні фонди функціонують на приватних засадах і залежать від добровільних внесків фізичних та юридичних осіб.

На основі даних і досліджень видатних науковців, висловлених у контексті фондів та їх класифікації, надаємо наступні визначення, які розкривають суть цих організацій:

Дмитро Петров, який є відомим українським експертом у галузі благодійності презентує таке визначення фонду: «Фонди є соціальними структурами, спрямованими на збір, управління і розподіл фінансових ресурсів з метою досягнення благодійних і громадських цілей».

На думку, міжнародної експертки із «charity studies» Анна Сміт, яка аналізує фонди розвитку та дає їх дефініцію «як фінансових організацій, які інвестують у проекти та програми, спрямовані на поліпшення соціального благополуччя та сприяння розвитку суспільства».

У праці Васселіна Поповскі «The Role of Civil Society in Global Governance», аналізуючи різноманітні інститути громадянського суспільства та недержавних організацій, автор наводить визначення Джона Грінвуда фондів, зокрема: «Фонди громадянського суспільства є важливими інструментами громадянської активності, які сприяють підтримці прав громадян, розвитку громадських організацій та залученню громадян до участі у процесах управління» [58, с. 123]

Аліса Джонсон, вчений, який спеціалізується у дослідженні корпоративної соціальної відповідальності, визначає роль фондів корпоративної соціальної відповідальності так: "Фонди корпоративної соціальної відповідальності відображають зобов'язання підприємств сприяти соціальним і екологічним цілям, сприяючи зміцненню взаємин між бізнесом і суспільством [59].

Дослідниця Мішель Стюарт підкреслює важливість класифікації фондів зазначаючи, що це є «ключовим інструментом для розуміння різних ролей, які вони відіграють у суспільному розвитку і спільнотах, а також у визначенні стратегій фінансування на користь громади» [59].

Фонд, в контексті соціальних та економічних структур, представляє собою інституцію, яка здебільшого формується з метою мобілізації, а також управління і розподілу фінансових ресурсів з метою досягнення конкретних об'єктивів та завдань. Фонди діляться на різноманітні категорії, призначення і цілі яких відображають їхню роль у соціокультурному та господарському просторі, включаючи, але не обмежуючись благодійність, розвиток громадянської активності, культурний розвиток, освіту, охорону здоров'я, середовище тощо.

Основні атрибути фондів включають збір та нагромадження фінансових ресурсів від різних джерел, діяльність з ефективного управління цими ресурсами для досягнення визначених мет, а також вплив на соціальний і господарський простір через впровадження проектів та програм. Фонди можуть відігравати значну роль у вирішенні важливих суспільних питань, каталізаторі для благодійної діяльності, зміцнення громадянського суспільства, підтримки культурних ініціатив, забезпечення освіти, охорони здоров'я і збереження навколишнього середовища.

Типологія фондів представляє собою значущу систему класифікації, що ґрунтується на різних атрибутах і характеристиках, пов'язаних із процесами їх створення та функціонуванням. Ця система визначень допомагає вдосконалити аналіз і розуміння нюансів, що стосуються різних фондів, а також їхньої значущості в суспільстві.

У статті «Фонд як суспільна інституція : поняття та різновиди» українська дослідниця Тетяна Шмарьова розкриває проблему дефініції та типології фондів як фінансових установ та як соціальних інститутів, визначаючи ряд критеріїв від типу звітування до тривалості [54, с. 74].

У нашому дослідженні основними критеріями типології фондів є їх джерела формування, цільового призначення, характеру діяльності, географічного положення, форми власності, методів управління та тривалості функціонування.

Перший ключовий критерій, за яким проводиться класифікація фондів, полягає в визначенні джерела їхнього фінансування. Згідно з цією класифікацією, можна виділити чотири основні типи фондів:

- Державні фонди: Фонди цього типу створюються за рахунок грошей, виділених з державного бюджету. Вони можуть вдіяти на різноманітні сфери, включаючи підтримку соціальних програм, зростання економіки чи розвиток культури.

- Приватні фонди: Приватні особи чи організації є ініціаторами та фінансовими спонсорами таких фондів. Зазвичай приватні фонди спрямовані на різні цілі, включаючи підтримку бізнесу, наукові дослідження, освіти чи мистецтво.

- Благодійні фонди: Основною метою таких фондів є надання допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах. Зазвичай ці фонди фінансують соціальні та гуманітарні проекти з метою полегшити страждання і покращити якість життя осіб з обмеженими можливостями.

- Громадські фонди: Ці фонди створюються громадянами чи громадськими організаціями з метою вирішення соціальних проблем і сприяння розвитку суспільства загалом [57, с. 95].

Другий критерій у нашому класифікаторі визначається виходячи із цілей діяльності фонду:

Фонди розвитку: Ці фонди спрямовані на підтримку та зростання різних галузей суспільства, включаючи економіку, освіту, культуру та інше.

Фонди підтримки: Фонди цього виду надають фінансову чи організаційну підтримку конкретним організаціям або проектам, сприяючи їхньому розвитку та функціонуванню.

Фонди допомоги: Головною метою таких фондів є надання допомоги особам у складних життєвих ситуаціях, включаючи фінансову, медичну або соціальну підтримку.

Третій критерій передбачає виокремлення фондів відповідно до характеру їхньої діяльності:

Фонди, що керують активами: Ці фонди інвестують гроші в різноманітні активи, такі як акції, облігації, нерухомість тощо. Отримані доходи можуть використовуватися для подальших інвестицій або досягнення фінансових цілей фонду.

Фонди, що надають гранти: Ці фонди надають гранти різним організаціям чи проектам для здійснення конкретних цілей. Гранти можуть бути спрямовані на наукові дослідження, розвиток проектів чи соціальні програми.

Фонди, що проводять дослідження: Ці фонди фінансують наукові та дослідницькі проекти в різних галузях науки та техніки, сприяючи науковому прогресу та інноваціям [2, с. 55].

Четвертий критерій, на основі якого можна класифікувати фонди, полягає в визначенні їхнього географічного розташування: міжнародні, національні та місцеві. Міжнародні фонди: Ці фонди діють на території декількох країн і спрямовані на різні міжнародні проекти та ініціативи. Національні фонди: Ці фонди обмежені територіально та діють в одній країні, спрямовуючи свої ресурси на внутрішні потреби. Місцеві фонди: Ці фонди обслуговують один населений пункт чи регіон, сприяючи розвитку конкретних локальних ініціатив.

П'ятий критерій, на основі якого можна класифікувати фонди, полягає в визначенні форми їхньої власності – прибуткові та неприбуткові. Перші фонди можуть отримувати прибуток з інвестицій та інших джерел, і цей прибуток може використовуватися для досягнення цілей фонду. Другі характеризуються тим, що головною метою цих фондів є надання користі суспільству, і вони не спрямовані на отримання прибутку.

Шостий критерій, який можна використовувати для класифікації фондів, - це спосіб їхнього управління:

- Фонди, що управляються професійними менеджерами: Ці фонди довіряють управління своїми активами професіоналам у галузі інвестиційного управління.

- Фонди, що управляються засновниками або членами ради директорів: Ці фонди управляються засновниками або членами ради директорів, які можуть не мати професійного досвіду у сфері інвестиційного управління.

Сьомий критерій, за яким можна класифікувати фонди, - це строк їхнього існування – перманентні та тимчасові. Перманентні фонди існують безстроково і не мають обмежень з точки зору строку дії. Тимчасові фонди, існують протягом певного обмеженого періоду часу та можуть бути створені для досягнення конкретних завдань чи проектів.

Крім вищезазначених критеріїв, фонди також можуть піддаватися класифікації відповідно до інших атрибутів, таких як спеціалізація в певній галузі, акцент на певному регіоні чи спрямованість на конкретну цільову групу.

Загалом, типологія фондів є незамінним інструментом для аналізу та розуміння різноманітних фондів у сучасному світі. Вона допомагає здійснювати їхню класифікацію на основі різних параметрів і глибше вивчати їхню роль та вплив на суспільство.

Особливо важливе місце в цій класифікації відводиться недержавним фондам. Недержавні фонди – це фонди, які засновані громадянами, юридичними особами, або їх об'єднаннями з метою здійснення благодійної діяльності та покращення суспільного благополуччя. Вони є невід'ємною частиною громадянського суспільства та виконують важливу роль у сприянні розвитку суспільства, захисті прав і свобод людини, а також вирішенні соціальних проблем.

Благодійні фонди, у свою чергу, є підкатегорією недержавних фондів. Їх діяльність спрямована на здійснення благодійних заходів та надання допомоги. Благодійна діяльність, що здійснюється цими фондами, передбачає безкорисливу, добровільну підтримку окремих осіб, сімей, груп населення та виконання суспільно-корисних завдань. Важливо відзначити, що така діяльність, окрім матеріальної допомоги, може включати в себе також моральну та духовну підтримку.

Комплексний аналіз благодійних фондів представлена в документі, що має назву «Аналіз загроз національній безпеці у сфері внутрішньої політики - 2023». Він був підготовлений завдяки підтримці Фонду Східна Європа та опублікований у 2023 році. В даному дослідженні визначено та систематизовано три основних класи фондів, кожен з яких відзначається власними функціональними особливостями та значущістю в соціальному контексті [1].

Фонди розвитку, які спрямовані на вирішення конкретних соціальних проблем та стимулювання розвитку певних сфер суспільного життя. Ці фонди можуть активно діяти у галузях, таких як освіта, охорона здоров'я, культура, соціальна допомога, та екологічна справедливість.

Фонди громадянського суспільства, що орієнтовані на підтримку принципів громадянського суспільства та розвиток громадянської активності. Серед видів діяльності, які реалізуються фондами цього класу, можна відзначити підтримку громадських організацій, запуск освітніх ініціатив з громадянської освіти, а також проведення наукових досліджень з питань розвитку громадянського суспільства.

Фонди корпоративної соціальної відповідальності, які створюються підприємствами з метою виконання їхніх соціальних зобов'язань перед суспільством. Діяльність цих фондів може включати спонсорство, благодійну допомогу, а також розвиток соціального підприємництва.

Подана класифікація відображає значущу роль фондів у суспільному розвитку, оскільки вони можуть сприяти соціальному та громадянському

розвитку, надаючи фінансову підтримку соціальним ініціативам, сприяючи розвитку громадських організацій та підвищуючи рівень громадянської активності в Україні. Велика вагомість цієї класифікації полягає в її внеску у наукове розуміння ролі фондів у суспільному прогресі.

Поняття благодійного фонду в Україні визначено в ключових нормативних актах, які регулюють благодійну діяльність та державну підтримку цієї сфери. Два основних закони, в яких міститься визначення благодійного фонду, надають чітку правову основу та структуроване регулювання цього поняття. Перший із них - це Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 5 липня 2012 року, № 5073-VI. Цей закон визначає благодійний фонд як «одну з форм благодійної діяльності, яка має свою юридичну самостійність та створюється для здійснення благодійної діяльності відповідно до закону» [8].

Другий важливий закон – Закон України «Про державну підтримку благодійної діяльності та благодійних організацій» від 22 червня 2010 року, № 2384-VI. У цьому законі також надається визначення благодійного фонду, а також встановлюються принципи державної підтримки благодійної діяльності та порядок співробітництва держави з благодійними фондами [52].

Таким чином, вищезазначені закони створюють правову основу для функціонування благодійних фондів в Україні та визначають їхню роль у сфері благодійності та громадянського суспільства. Вони також визначають обов'язки та відповідальність фондів перед суспільством і перед державою, забезпечуючи правовий порядок їхньої діяльності в інтересах громадського добробуту.

Аналізуючи роль благодійних фондів у суспільстві, варто відзначити їх значну роль у розвитку громадянського суспільства і сприяння у досягненні ряду важливих цілей серед яких:

- Реалізація прав і свобод людини: Благодійні фонди надають допомогу тим, хто опинився у складних життєвих ситуаціях, включаючи людей з обмеженими можливостями, сім'ї з дітьми та інших, які потребують

підтримки. Вони сприяють захисту прав людини, рівності прав і можливостей та сприяють соціальній справедливості.

- **Вирішення соціальних проблем:** Благодійні фонди активно реалізують проекти у різних сферах, включаючи освіту, медицину, культуру і екологію. Шляхом фінансової підтримки та організації заходів вони сприяють вирішенню актуальних соціальних проблем, покращенню якості освіти, охорони здоров'я, розвитку культури і збереженню навколишнього середовища.

- **Підтримка ініціатив громадян:** Благодійні фонди допомагають втілювати творчі, соціальні та освітні проекти, які були запропоновані громадянами. Вони сприяють розвитку творчості, ініціативи та соціальної активності громадян, надаючи їм підтримку та ресурси для реалізації їхніх ідей.

- **Партнерство з державою:** Благодійні фонди стають важливими партнерами держави в реалізації соціальних програм. Їхня робота доповнює діяльність уряду, сприяючи підвищенню якості життя громадян і вирішенню соціальних проблем на національному рівні.

Благодійні фонди в сучасному суспільстві представляють собою важливий елемент неприбуткового сектору, спрямований на вирішення різних соціальних, медичних, освітніх та культурних проблем. Вони виконують ряд важливих функцій, які сприяють поліпшенню якості життя та загальному розвитку суспільства [48, с. 414].

Першою і найочевиднішою функцією благодійних фондів є збір коштів. Ці організації здійснюють масштабні збори фінансових ресурсів від фізичних та юридичних осіб, які поділяють їхню місію та цілі. Зібрані кошти становлять фінансову основу для подальшої благодійної діяльності.

Другою важливою функцією є розподіл цих зібраних коштів. Благодійні фонди відповідально розподіляють фінансові ресурси між різними проектами та програмами, які відповідають їхнім цілям. Цей процес вимагає добре

обґрунтованого підходу та об'єктивного відбору проектів, що найкраще відповідають потребам суспільства.

Третьою ключовою функцією благодійних фондів є сама надання допомоги. Це може включати фінансову підтримку, постачання необхідних товарів або надання послуг людям, які опинилися в складних життєвих обставинах. Надана допомога може виявитися критичною для тих, хто її отримує, і сприяти полегшенню їхньої ситуації.

Крім основних функцій, зазначених вище, благодійні фонди також можуть виконувати інші важливі завдання. Наприклад, вони можуть проводити просвітницьку діяльність, спрямовану на підвищення обізнаності громадськості про важливість благодійності та її вплив на суспільство. Ця освітня робота може стимулювати більше людей долучитися до благодійної діяльності.

Благодійні фонди можуть вести адвокатську роботу, лобіюючи інтереси тих, хто потребує допомоги. Це може включати в себе публічні кампанії, заклики до зміни законодавства та інші заходи, спрямовані на поліпшення умов для отримання допомоги.

Міжнародна діяльність також становить частину функцій благодійних фондів, які можуть надавати допомогу людям у інших країнах. Ця діяльність дозволяє розповсюджувати благодійну допомогу на глобальному рівні та реагувати на гуманітарні кризи та проблеми у світі.

Важливо відзначити, що функції благодійних фондів визначаються їхнім статутом та цілями. Кожен благодійний фонд може мати свої власні особливості та фокусуватися на конкретних сферах діяльності, таких як медицина, освіта, соціальна допомога або культура.

Наприклад, у галузі медицини благодійні фонди можуть фінансувати дослідження та розробки нових ліків і методів лікування, а також надавати допомогу хворим і постраждалим. У сфері освіти вони можуть сприяти доступу до вищої освіти шляхом фінансової підтримки студентів і фінансування освітніх проектів. В галузі соціальної допомоги благодійні

фонди можуть надавати допомогу бездомним, людям похилого віку, людям з інвалідністю та іншим категоріям населення, які потребують соціальної підтримки. Нарешті, у сфері культури вони можуть підтримувати культурні проекти та установи, сприяючи розвитку мистецтва та культурної спадщини.

Загалом, благодійні фонди відіграють невід'ємну роль у суспільстві, сприяючи поліпшенню життя людей та сприяючи розвитку різних галузей громадянського суспільства. Їхні функції різноманітні та здатні відповідати на зростаючі вимоги сучасного суспільства.

Після початку повномасштабного російського вторгнення благодійні фонди почали відігравати – одну із головних ролей у підтримці суспільства у гуманітарній сфері, і провідну у допомозі збройним силам України. Зараз в Україні функціонує ряд таких фондів державного та державного типу власності. Особливе місце серед них у підтримці громадянської стійкості відіграють фонди представників медіа, що певною мірою виступають лідерами громадянської думки. У нашому дослідженні ми акцентуємо увагу на головних аспектах діяльності таких фондів медіа персон як фонд Сергія Притули, фонд Маша, фонд Повернись живим, фонд UNITED 24.

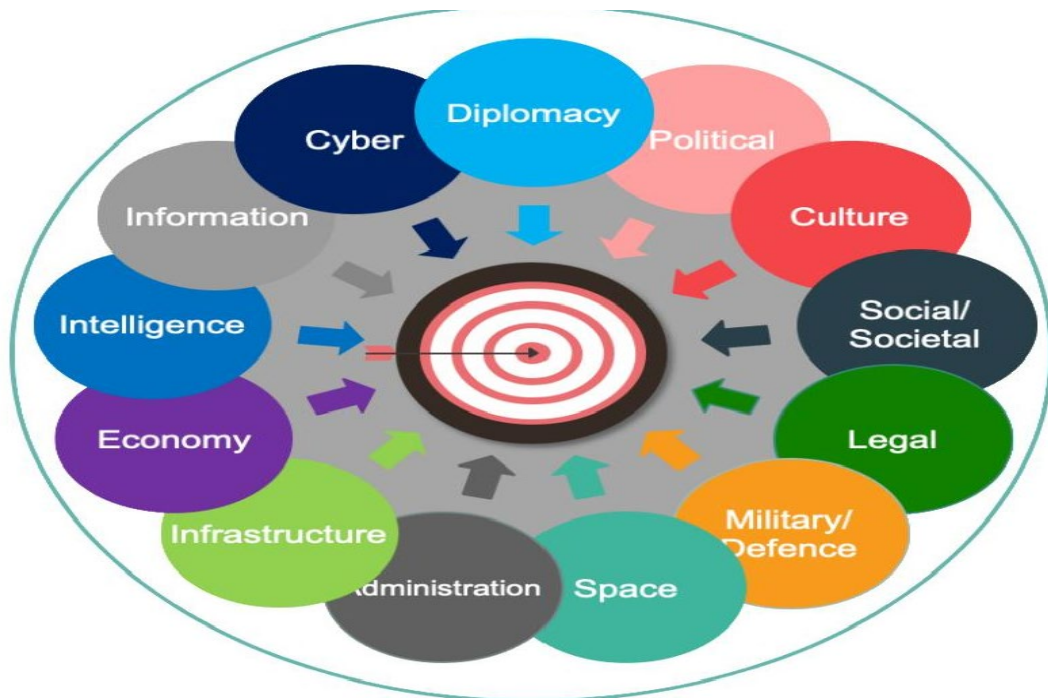
1.3. Воєнний стан як гібридна загроза благодійній діяльності фондів

Воєнний стан, як одна із ключових гібридних загроз у сучасному геополітичному ландшафті, постає перед суспільством у якості виклику, який вимагає надзвичайного уваги та ретельного аналізу. Його вплив на суспільні структури та функціонування різних секторів життя, включаючи сферу благодійної діяльності та фондів, стає предметом наукового дослідження та рефлексії. В контексті гібридної природи цієї загрози, фонди стають суттєвими цілями для атак, що можуть призвести до дестабілізації їхньої діяльності та завдання шкоди громадянському суспільству.

У «Глосарії гібридних загроз» термін гібридна загроза порівнюється із гібридним впливом, останній визначається як «цілеспрямований вплив, який

здійснює певна сторона, використовуючи різні методи впливу для досягнення своєї мети». Головною ціллю такого впливу виступають дестабілізувати та послабити супротивника [5].

У цьому контексті гібридні загрози – це більш широке та комплексне поняття, що фокусується на поясненні природи деструктивних явищ, їх виявлення та розуміння інструментарію. Європейські дослідники Джіаннополіс Дж., Сміт Х., Теохарідоу М. та інші у праці «The Landscape of Hybrid Threats» розкриваючи комплексну природу гібридних загроз, зазначають, що вона охоплює різні домени функціонування суспільства (дивись таблицю 1.), серед яких особливу увагу займає економіка, психологія та культура [60, с. 27]

Таблиця 1. Домени гібридних загроз за концепцією
(The landscape of Hybrid Threats: A Conceptual Model (Public Version),
Giannopoulos, G., Smith, H. and Theocharidou, M. editor(s))

Воєнний стан, в рамках сучасної геополітичної конфігурації, представляє собою комплексну та мультифакторну загрозу, яка впливає на сектор благодійної діяльності фондів, що є важливим структурним компонентом суспільства. Гібридні атаки, спрямовані на цей сектор,

створюють умови для реалізації різноманітних стратегій, орієнтованих на дестабілізацію діяльності фондів та перешкоджання їхній нормальній роботі.

Згідно з чинним Законом України «Про правовий режим воєнного стану», воєнний стан розглядається як особливий правовий режим, який може бути введений в ситуаціях загрози національній безпеці чи реального виникнення збройних конфліктів на території країни. Цей режим передбачає значну зміну у відносинах між різними суб'єктами, включаючи громадян, військовослужбовців, органи влади та місцевого самоврядування.

Однією з головних особливостей воєнного стану є можливість вводити різноманітні обмеження та заходи, спрямовані на забезпечення національної безпеки і захист прав та свобод громадян в умовах надзвичайних обставин або збройних конфліктів. Такі заходи можуть включати обмеження на свободу переміщення, цензуру інформації, мобілізацію ресурсів і військовий контроль.

Важливо враховувати, що введення воєнного стану є винятковим і тимчасовим заходом, який має бути належним чином узгоджений вищими органами влади та регульований законодавством, з метою забезпечення національної безпеки та ефективного реагування на кризові ситуації [9].

До основних видів гібридних атак, які спрямовані на благодійні фонди:

Фінансові атаки: Ці атаки включають в себе різноманітні стратегії, спрямовані на виведення коштів з фондів або їх незгодуване використання. Це може включати в себе фінансове шахрайство, хакерські атаки на фінансові системи фондів та інші злочинні дії, що підірвають фінансову стійкість та інтегритет фондів.

Психологічні атаки: Вони спрямовані на створення негативного сприйняття фондів громадськістю. Це може включати в себе розповсюдження дезінформації, наклепів, публічну дискредитацію фондів та їхніх керівників. Ці атаки можуть використовувати соціальні мережі, медіа та інші комунікаційні канали для досягнення своїх цілей.

Інформаційні атаки: Ці атаки передбачають поширення дезінформації та негативних повідомлень щодо діяльності фондів. Це може включати в себе

створення фейкових новин, підроблених веб-сайтів, виготовлення фальшивих документів та інших інформаційних засобів для підриву довіри до фондів.

Кібератаки: Ці атаки спрямовані на порушення безпеки інформаційних систем фондів. Вони можуть включати в себе хакерські вторгнення, використання програм-вимагачів, розповсюдження шкідливого програмного забезпечення та інші кіберзагрози з метою завдання шкоди конфіденційності та інтегритету інформації фондів.

Розуміння цих різних видів атак та розробка адекватних стратегій захисту є критично важливими завданнями для забезпечення стійкості та ефективності благодійних фондів у складних геополітичних умовах сучасного світу. Захист інтересів цих фондів має велике значення для забезпечення сталого розвитку громад та громадянського суспільства в цілому.

Воєнний стан, як глобальна проблема сучасності, відзначається своєю складністю та впливом на різні аспекти життя суспільства. Благодійні фонди, завдяки своїй спеціалізованій місії надання допомоги та підтримки у потрібний час, також зазнають великого впливу та долають значні труднощі в умовах воєнного конфлікту [5].

Перше важливе завдання, з яким стикаються благодійні фонди, це забезпечення безпеки свого персоналу та активів. В умовах війни загрози для життя і фізичної безпеки співробітників фондів стають особливо актуальними. Це може означати найм додаткового персоналу для забезпечення безпеки, придбання спеціального обладнання і засобів захисту, а також проведення регулярних навчань та тренувань для персоналу. Все це веде до зростання витрат фондів, які повинні бути вкладені в забезпечення безпеки своїх співробітників та активів.

Другим важливим аспектом є логістика в умовах воєнного конфлікту. Загальний розподіл гуманітарної допомоги та необхідних ресурсів може бути обмежений через перешкоди в пересуванні людей і товарів. Фонди можуть стикатися з обмеженнями доступу до постраждалих територій, збільшеними часовими та фінансовими витратами на доставку допомоги та відсутністю

необхідного транспорту та інфраструктури. Це призводить до необхідності розроблення адаптивних стратегій та співпраці з місцевими органами влади для подолання цих обмежень.

Третім аспектом є обмежений доступ до інформації в умовах воєнного конфлікту. Недостатність інформації про потреби постраждалих та обмеження в доступі до даних ускладнюють оцінку ситуації та визначення найкращих способів надання допомоги. Фонди можуть стикатися з недостатньою інформацією про потреби, що може призвести до збільшення часових та фінансових витрат на оцінку ситуації і неможливості ефективно реагувати на термінові потреби постраждалих.

На шляху до подолання цих складних викликів і забезпечення ефективної благодійної діяльності фонди можуть вдосконалювати свої практики та розглядати додаткові стратегії:

- Збільшення резервів та готовності: Фонди можуть розглядати можливість створення резервів матеріальних та фінансових ресурсів для термінового реагування на кризові ситуації. Гнучкі фінансові резерви можуть допомогти забезпечити швидку реакцію на екстрені потреби та знизити ризики.
- Партнерство та співпраця: Співпраця з іншими гуманітарними організаціями, урядовими установами, та місцевими органами може покращити доступ до зон конфлікту і координацію надання допомоги. Спільні зусилля дозволяють зменшити дублювання та оптимізувати використання ресурсів.
- Використання технологій: В сучасному світі технології можуть бути важливим інструментом для збору інформації, координації та надання допомоги. Використання сучасних засобів зв'язку, геопросторових технологій, та інших інноваційних рішень може сприяти покращенню реагування на ситуації надзвичайних обставин.
- Ком'юніті зв'язок: Розвивання довіри та ком'юніті зв'язку з місцевим населенням та громадами в зоні конфлікту може полегшити доступ до

інформації та сприяти кращому розумінню потреб і пріоритетів постраждалих. Робота в партнерстві з місцевими громадами може бути важливим кроком до створення стійких та тривалих рішень.

Загалом, виконання благодійної діяльності в умовах воєнного стану вимагає не лише зусиль та ресурсів, але й відповідальності, стратегічного планування та співпраці. Розвинуті стратегії та інноваційні підходи допоможуть фондам подолати складнощі та забезпечити надання необхідної допомоги в умовах воєнного конфлікту, сприяючи полегшенню страждань і відновленню життя тих, хто потребує допомоги найбільше.

На думку економістів, для досягнення максимального рівня ефективності в умовах воєнного стану благодійні фонди можуть розглядати додаткові стратегії та підходи:

Зосередження на найбільш уразливих групах населення: У контексті війни найбільшою необхідністю є забезпечення допомогою найбільш уразливим категоріям населення, таким як діти, літні громадяни, особи з інвалідністю, біженці та внутрішньо переміщені особи. Благодійні фонди мають спрямовувати свої ресурси на забезпечення цих груп необхідними матеріальними та психосоціальними підтримкою.

Інтеграція з іншими організаціями: В умовах воєнного конфлікту ефективність благодійних фондів може бути підвищена шляхом активної співпраці та інтеграції з іншими гуманітарними та благодійними організаціями, що працюють в тій же сфері. Ця співпраця дозволить спільно використовувати ресурси, обмінюватися досвідом та підвищити загальну ефективність надання гуманітарної допомоги.

Використання нових технологій: Застосування сучасних технологій може значно полегшити та підвищити ефективність діяльності благодійних фондів. Використання цифрових платформ та інших інноваційних інструментів може полегшити координацію роботи різних гуманітарних організацій, а також полегшити збір та обробку інформації, що є важливими аспектами в гуманітарній допомозі [1].

Благодійна діяльність в умовах воєнного стану представляє собою важливий аспект гуманітарного втручання, оскільки вона спрямована на надання допомоги людям, які стали вразливими через військові конфлікти та загрози гібридного характеру. У зв'язку з високим рівнем складності та небезпеки сучасних конфліктів, благодійні фонди повинні докладати максимальних зусиль для забезпечення ефективності своєї діяльності.

Сучасні благодійні фонди стикаються з різними складними викликами у гібридному середовищі, де гібридні загрози можуть серйозно підірвати їхню діяльність. Ці загрози включають в себе наступні аспекти:

- **Кібератаки:** Зростаюча кількість кібератак спрямована на благодійні фонди з метою крадіжки фінансових даних, конфіденційної інформації та порушення роботи інформаційних систем. Ці атаки можуть призвести до великих фінансових втрат та порушення діяльності фонду.
- **Фінансове шахрайство:** Фонди також стикаються з фінансовим шахрайством, пов'язаним з використанням ненадійних партнерів, фальшивих благодійних організацій та іншими незаконними схемами. Це може призвести до втрати коштів та підриву довіри спонсорів і донорів.
- **Корупція:** Корупція є ще однією серйозною загрозою для діяльності благодійних фондів. Вона може призвести до недоречного використання коштів, розтрати ресурсів та негативного впливу на репутацію фонду.

Для забезпечення безпеки діяльності благодійних фондів у гібридному середовищі необхідно вжити ряд заходів:

- **Вдосконалення інформаційної безпеки:** Фонди повинні використовувати сучасні технології та методи інформаційної безпеки, такі як брандмауери, антивіруси, системи виявлення вторгнень та шифрування даних для захисту від кібератак.
- **Навчання персоналу:** Співробітники фондів повинні бути навчені розпізнавати загрози та вміти реагувати на них. Регулярна навчання та тренування співробітників щодо кібербезпеки є важливим елементом забезпечення безпеки.

- Контроль витрат: Фонди повинні вести облік витрат та впроваджувати системи контролю, щоб уникнути корупції та недоречного використання коштів.
- Співпраця з правоохоронними органами: Фонди мають активно співпрацювати з правоохоронними органами для розслідування злочинів та надання юридичної підтримки.
- Резервні системи та плани надзвичайних ситуацій: Фонди повинні розробити плани надзвичайних ситуацій, які включають в себе резервні системи та канали зв'язку для забезпечення безперебійності діяльності навіть під час кризових ситуацій [1].

Загалом, ефективна реалізація благодійної діяльності в умовах війни вимагає від фондів великих зусиль, планування та гнучкості. Вони повинні розробляти стратегії для забезпечення безпеки та ефективної логістики, а також прагнути розвивати інноваційні методи збору інформації для кращого реагування на потреби постраждалих.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

Зазначена благодійна діяльність виявляється як невід'ємний компонент суспільної фабрики, орієнтований на надання допомоги особам та групам, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також на розв'язання актуальних соціальних питань. Важливість цієї діяльності полягає у сприянні зміцненню соціальної справедливості та підтримці рівності в суспільстві. Іншими словами, благодійність відіграє суттєву роль у створенні більш справедливого та рівного суспільства.

Зокрема, благодійні фонди, як представники громадянського суспільства, мають критичне значення для розвитку суспільства і реалізації прав та свобод людини. Вони допомагають вирішувати соціальні проблеми в таких сферах, як освіта, медицина, культура та екологія, сприяючи покращенню якості життя та забезпеченню гідного стандарту.

Залежно від потреб суспільства, благодійні фонди реалізують проекти, спрямовані на розвиток освіти, охорону здоров'я, культурні ініціативи та збереження довкілля, що є важливими аспектами покращення загального благополуччя. Крім того, благодійні фонди відіграють активну роль у підтримці громадянської активності та розвитку ініціатив громадян, допомагаючи реалізовувати їх творчі, соціальні та освітні проекти.

Загалом, дослідження благодійних фондів є ключовим завданням для подальшого розвитку громадянського суспільства і забезпечення покращення якості життя громадян через вирішення актуальних соціальних питань та сприяння загальному добробуту.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ У УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2.1. Структура та організація благодійних фондів медіа персон

Британський словник «Collins» визначає благодійність як організацію, яка збирає гроші для допомоги людям, які хворі або бідні, або мають певні обмеження.

В сучасних складних умовах спостерігається активізація різноманітних благодійних фондів на підтримку постраждалих від російської військової агресії. Особливе місце серед них займають фонди лідерів громадської думки, а саме медіа-персони, які на великому інформаційному просторі залучають велику кількість людей до своєї діяльності.

Благодійні фонди, що користуються підтримкою відомих особистостей у медіа-сфері, виявляються значущим інструментом для сприяння соціальному розвитку та розв'язання нагальних суспільних проблем. Структура та організація таких благодійних фондів можуть варіювати відповідно до їхньої місії та масштабу діяльності. Основними акторами благодійної діяльності виступають бенефіціари, донори, меценати та інші.

Бенефіціар – це особа, що отримує вигоду від чогось. Це поняття може вживатися в різноманітних контекстах, але взагалі воно вказує на особу, яка одержує економічні, соціальні або політичні переваги.

У фінансовій сфері бенефіціар – це особа, яка має право на отримання виплат від трасту, заповіту чи страхового полісу життя. Наприклад, якщо особа вказала благодійну організацію у своєму заповіті, то ця організація стає бенефіціаром.

В ширшому розумінні, бенефіціар – це особа, яка отримує вигоду від будь-якої діяльності чи угоди. Наприклад, угода купівлі-продажу міжнародного рівня має продавця товарів чи послуг як бенефіціара, оскільки

він отримує оплату від покупця за надані товари чи послуги. Згідно із законодавством України, бенефіціар – це фізична особа, яка має пряме чи побічне володіння юридичною особою (понад 25%) та впливає на прийняття нею рішень. У ролі власника всіх активів та отримуючи прибуток від підприємства, бенефіціарний власник може бути не вказаним у статутних документах. Отже, бенефіціар – це особа, що має вигоду від чогось, незалежно від того, чи є ця особа фізичною чи юридичною, і чи прямо пов'язана вона із цією вигодою [52].

Ось декілька прикладів осіб, які можуть бути бенефіціарами:

- Учасник інвестиційного фонду – бенефіціар фонду, отримуючи частку в прибутку.
- Пенсіонер – бенефіціар пенсійного фонду, одержуючи пенсію.
- Хворий – бенефіціар медичного страхування, отримуючи відшкодування витрат на лікування.
- Громадянин – бенефіціар державної програми соціального забезпечення, отримуючи соціальну допомогу.

Бенефіціар може також виступати у ролі юридичної особи, наприклад, благодійної організації, яка отримує пожертвування від фізичних чи юридичних осіб. Це важливий термін, що застосовується у різних сферах, і розуміння, хто є бенефіціаром, може бути корисним для усвідомлення принципів різних систем та угод.

Донор - це особа, що вільно та безоплатно надає різноманітні ресурси, такі як гроші, майно, послуги, кров, органи або тканини, для підтримки інших. Цей термін застосовується в різних сферах, але узагальнено вказує на особу, яка волонтерськи допомагає іншим. У фінансовій сфері донор визначається як особа, яка надає фінансову підтримку благодійним чи іншим неприбутковим організаціям. Наприклад, якщо особа надає фінансову допомогу на лікування дітей у лікарні, вона виступає як донор. Допомога донорів може бути як одноразовою, так і регулярною, спрямованою на конкретні проекти або загальні цілі організацій. Фінансова підтримка донорів виступає важливим

джерелом фінансування для численних благодійних та інших неприбуткових організацій, дозволяючи їм реалізовувати соціальні та гуманітарні ініціативи.

Донор може також надавати матеріальну допомогу, включаючи одяг, продукти харчування, меблі чи обладнання. Ця допомога може бути адресована індивідуальним особам, сім'ям чи групам людей, що зазнали складних обставин.

Донори також можуть надавати різноманітні послуги, такі як допомога в господарстві, догляд за дітьми чи літніми людьми, або юридична консультація. Надання таких послуг може бути особливо цінним для тих, хто потребує допомоги в повсякденному житті. Крім того, донор може вирішити стати донором крові, органів чи тканин для медичного використання. Ці дарунки можуть врятувати життя або поліпшити якість життя багатьох осіб, що потребують медичної допомоги [47, с. 67].

У загальному розумінні, донори відіграють важливу роль у формуванні суспільства, допомагаючи іншим, поліпшуючи якість життя і сприяючи створенню кращого світу. Донор - це особа, яка добровільно передає різні ресурси, такі як гроші, майно, послуги, кров, органи або тканини, безоплатно для надання допомоги іншим. Це поняття використовується в різних контекстах, але узагальнено вказує на особу, яка безкорисливо допомагає іншим.

У фінансовій сфері донор означає особу, яка надає фінансову підтримку благодійним або іншим неприбутковим організаціям. Наприклад, якщо особа надає фінансову допомогу для лікування дітей у лікарні, вона виступає як донор. Допомога донорів може бути як одноразовою, так і регулярною, спрямованою на конкретні проекти або загальні цілі організацій. Фінансова підтримка донорів є ключовим джерелом фінансування для різних благодійних та інших неприбуткових організацій, що дозволяє їм реалізовувати соціальні та гуманітарні ініціативи. Донор також може надавати матеріальну допомогу, таку як одяг, продукти харчування, меблі або обладнання. Ця допомога може бути адресована індивідуальним особам,

сім'ям або групам людей, що потребують допомоги в складних життєвих ситуаціях.

Послуги, надані донором, також можуть бути різноманітні, включаючи допомогу в господарстві, догляд за дітьми або літніми людьми, або юридичні консультації. Це може бути особливо корисним для тих, хто потребує допомоги в повсякденному житті. Донор також може вирішити стати донором крові, органів чи тканин для медичних потреб. Ці дарунки можуть врятувати життя або поліпшити якість життя тих, хто потребує медичної допомоги. Узагальнюючи, донори відіграють важливу роль у формуванні суспільства, надаючи допомогу іншим, поліпшуючи якість життя та сприяючи створенню кращого світу.

Меценатство представляє собою вільну та безкорисливу підтримку у вигляді матеріальних або нематеріальних ресурсів для розвитку культури, освіти, науки, мистецтва, охорони здоров'я та інших гуманітарних сфер.

Термін «меценат» походить від імені римського патриція Гая Цильнія Мецената, який був покровителем мистецтв та науки при імператорі Августі. Меценат підтримував видатних поетів, таких як Вергілій, Гораций та Овідій, а також інших митців і вчених. У сучасному світі меценатство відіграє важливу роль у розвитку суспільства. Меценати сприяють створенню умов для просування культури, освіти, науки та мистецтва, що призводить до підвищення культурного рівня населення, розвитку економіки та укріплення міжнародного співробітництва. Меценатство може приймати різні форми та масштаби. Меценати можуть надавати фінансову допомогу, матеріальні цінності, послуги або просто свою підтримку [10, с. 148].

- Фінансова допомога: Меценати можуть здійснювати фінансові внески для підтримки конкретних проектів чи програм, таких як будівництво музеїв, театрів, бібліотек, концертів, виставок чи фестивалів, а також видання книг чи журналів. Фінансова допомога від меценатів є ключовим джерелом фінансування для численних культурних, освітніх, наукових та інших

гуманітарних організацій, дозволяючи їм реалізовувати свої програми та проекти на користь суспільства.

- Матеріальні цінності: Меценати можуть подаровувати музеям, галереям та іншим культурним установам твори мистецтва, антикваріат, книги та інші цінності. Такі дари не лише поповнюють колекції, але й сприяють популяризації культури та мистецтва.

- Послуги: Меценати можуть надавати послуги, такі як консультації, юридична допомога чи організація заходів. Ці послуги можуть бути особливо цінними для культурних, освітніх чи інших організацій, які не можуть собі дозволити штатних працівників.

- Підтримка: Меценати можуть просто виражати підтримку творчим колективам чи окремим митцям, наприклад, купуючи їхні твори, відвідуючи виставки чи концерти, або просто подаючи моральну підтримку.

Меценатство – благородна справа, що приносить користь суспільству. Меценати відіграють важливу роль у розвитку культури, освіти, науки та мистецтва, роблячи світ кращим місцем [7, с. 221].

Проте загалом вони включають наступні ключові компоненти: ради директорів, виконавчий директор, фінансовий директор, програм та проектне управління та фінансування благодійного фонду, а також загальні збори та наглядова рада.

До структури благодійного фонду належать основні елементи згідно Додатку А, сутність яких розкриємо у нижчевикладених положеннях.

Рада директорів є верхнім органом управління фондом, функцією якої є встановлення загального керівництва фондом, розробка стратегії та нагляд за виконанням цієї стратегії. Зазвичай рада директорів складається з представників медіа-персони, а також інших експертів у галузі благодійності та управління.

Виконавчий директор функціонує як головний керівник фонду. Він відповідальний за щоденне управління та впровадження стратегії фонду. Ця

посада вимагає від кандидата наявності певних спеціальних компетенцій, а саме:

Лідерські якості. Виконавчий директор повинен бути здатним мотивувати та надихати команду, а також приймати ефективні рішення в умовах невизначеності.

Управлінські навички. Виконавчий директор повинен мати досвід управління персоналом, фінансами та проектами.

Фінансові знання. Виконавчий директор повинен мати розуміння фінансових принципів та процедур, щоб ефективно управляти фондом.

Благодійницький досвід. Виконавчий директор повинен мати розуміння принципів благодійної діяльності та досвід роботи в благодійній сфері.

- Лідерські якості можуть бути використані для мотивації команди до досягнення цілей фонду, а також для створення позитивної та продуктивної робочої атмосфери.

- Управлінські навички можуть бути використані для розробки та впровадження ефективних процесів і процедур, а також для забезпечення того, щоб фонд працював ефективно та результативно.

- Фінансові знання можуть бути використані для управління бюджетом фонду, а також для забезпечення того, щоб фонд був фінансово життєздатним.

- Благодійницький досвід може бути використаний для розуміння потреб людей, які отримують допомогу від фонду, а також для розробки ефективних програм та послуг.

Крім цих спеціальних компетенцій, виконавчий директор благодійного фонду також повинен мати такі загальні навички та якості, як:

- Комунікаційні навички. Виконавчий директор повинен бути в змозі ефективно спілкуватися з різними групами людей, включаючи донорів, персонал фонду, а також людей, які отримують допомогу від фонду.

- Аналітичний склад розуму. Виконавчий директор повинен бути в змозі аналізувати інформацію та приймати обґрунтовані рішення.

- Здатність до співпраці. Виконавчий директор повинен бути в змозі ефективно співпрацювати з іншими людьми, щоб досягти спільних цілей.

Виконавчий директор благодійного фонду - це важлива посадова особа, яка відіграє ключову роль у успіху фонду. Кандидати на цю посаду повинні мати відповідні знання, навички та досвід, щоб успішно виконувати свої обов'язки.

Фінансовий директор має на меті ефективно управління фінансами фонду. Він відповідає за збір коштів, управління фінансами та підготовку фінансової звітності. Висока кваліфікація в галузі фінансового управління та обліку є важливою для цієї посади.

Програмний та проєктний менеджмент є двома суттєвими методологіями управління комплексними проєктами та програмами, відзначаються не лише численними спільними аспектами, але й ключовими розходженнями.

Програмний менеджмент концентрується на кластері взаємопов'язаних проєктів, орієнтованих на досягнення загальної мети чи цілей. Включаючи такі завдання, як оцінка та розробка вимог до програми, цей процес враховує визначення цілей програми та асигнування необхідних ресурсів для його втілення. Розробка плану реалізації програми охоплює аспекти, такі як календарний графік, бюджет та стратегія управління ризиками. Процес впровадження та управління програмою включає в себе виконання плану реалізації та управління можливими змінами. Контроль та моніторинг програми передбачають нагляд за прогресом та забезпечення відповідності бюджету та графіку. Завершення програми включає завершення всіх включених проєктів та передачу результатів користувачам.

Проєктний менеджмент представляє собою процес планування, впровадження та управління конкретним проєктом з метою досягнення чітко визначених цілей. Це включає в себе аналогічні завдання, такі як оцінка та розробка вимог до проєкту, розробка плану реалізації проєкту, впровадження

та управління проектом, контроль та моніторинг проекту, а також завершення проекту [61].

Ключовою складовою успішного програмного та проектного менеджменту є проектна команда, що об'єднує представників різних функцій та відділів організації з необхідними знаннями та досвідом для вдалого виконання завдань проекту.

Незважаючи на існуючі спільні аспекти, варто відзначити ключові відмінності між програмним та проектним менеджментом. Програмний менеджмент акцентується на групі взаємопов'язаних проектів, тоді як проектний менеджмент фокусується на окремому проекті. Крім того, програмний менеджмент включає більший спектр завдань, таких як оцінка та розробка вимог до програми, розробка плану реалізації програми, а також контроль та моніторинг програми.

Вибір методології управління проектами чи програмами залежить від конкретних обставин. У разі складних проектів, які потребують взаємодії між декількома проектами, програмний менеджмент може виявитися більш ефективним. У випадку відносно простих проектів, що не вимагають взаємодії між декількома проектами, проектний менеджмент може бути більш відповідним підходом.

Програмний та проектний менеджмент можуть бути взаємодоповнюючими стратегіями управління для реалізації об'ємних та складних проектів, що включають в себе декілька взаємозалежних ініціатив. У таких випадках програмний менеджмент використовується для ефективного керування групою взаємопов'язаних проектів, визначених загальною метою чи цілями. З іншого боку, проектний менеджмент використовується для ефективного управління окремими проектами, які становлять складові частини програми в цілому.

Наприклад, в ситуації будівництва нового міста програмний менеджмент визначатиме стратегію досягнення мети, розроблятиме план реалізації та вирішуватиме питання, пов'язані зі змінами в ході проекту.

Проектний менеджмент буде використовуватися для керування окремими етапами, такими як будівництво будинків, доріг, шкіл та іншої інфраструктури, що входять до загальної програми.

Ефективне впровадження програмного та проектного менеджменту вимагає від керівників проектів розвинутих навичок у таких областях, як лідерство, командна робота, комунікація, планування, управління ресурсами, управління ризиками, управління змінами. Крім того, вони повинні мати глибокі знання щодо використання інструментів та технологій, таких як програмне забезпечення для управління проектами, системи управління базами даних та аналітичний інструментарій.

Програмний та проектний менеджмент є важливими навичками, які забезпечують успішне виконання складних та об'ємних проектів та програм. Використання цих стратегій управління відображає інтегрований підхід до досягнення поставлених цілей та забезпечення високої ефективності в умовах постійних змін і викликів [62].

Управління програмами займається розробкою та впровадженням благодійних програм фонду. Цей підрозділ складається з команди фахівців із різних галузей, серед як соціальні послуги, освіта або охорона здоров'я. Його відомство полягає в розробці цілей програм, створенні проектів та їхньому ефективному впровадженні та моніторингу.

Наглядова рада представляє собою орган, що відповідає за нагляд за функціонуванням виконавчого органу юридичної особи, зазвичай акціонерного товариства. Основною відповідальністю наглядової ради є забезпечення того, щоб компанія діяла в інтересах своїх акціонерів.

Наглядова рада складається з членів, які обираються загальними зборами акціонерів. Кількість членів визначається статутом компанії і зазвичай коливається від 3 до 15 осіб. Члени можуть бути фізичними чи юридичними особами, проте зазвичай це фізичні особи, які не мають працювати в компанії.

Члени наглядової ради повинні бути незалежними від виконавчого органу компанії, що означає відсутність особистих або професійних зв'язків з виконавчим органом.

Функції наглядової ради. Наглядова рада виконує ряд важливих функцій, включаючи:

- Нагляд за діяльністю виконавчого органу: Рада отримує від виконавчого органу необхідну інформацію для ефективного нагляду та може призначати аудиторів для перевірки фінансової звітності компанії.
- Призначення та звільнення членів виконавчого органу: Рада відповідає за призначення та звільнення генерального директора та інших членів виконавчого органу.
- Затвердження стратегії та бюджету: Рада має право затверджувати стратегію розвитку та бюджет компанії, визначаючи напрями діяльності та фінансові параметри.
- Розгляд звітів виконавчого органу: Рада має право розглядати різні звіти, включаючи фінансову звітність та звіти про діяльність компанії.

Наглядова рада впливає на різні аспекти діяльності компанії, такі як стратегія розвитку, операційна діяльність та корпоративна культура. Вона може стимулювати зміни в напрямках розвитку компанії та сприяти впровадженню етичних стандартів та соціальної відповідальності.

Наглядова рада може мати негативний вплив, якщо її розмір або структура ускладнює ефективність роботи. Також важливо уникати конфліктів інтересів між радою та виконавчим органом.

Для забезпечення позитивного впливу важливо вибирати незалежних членів та забезпечити ефективні механізми взаємодії між наглядовою радою та виконавчим органом, зберігаючи при цьому прозорість процесів. Наглядова рада відіграє ключову роль у корпоративному управлінні, сприяючи стабільності та відповідальності компанії перед акціонерами та законодавством.

Загальні збори благодійного фонду - представляють собою верхній орган управління фондом, що представляє інтереси його учасників, які можуть бути як самими учасниками, так і їхніми уповноваженими представниками.

Загальні збори скликаються правлінням благодійного фонду щонайменше один раз на рік, і можуть бути скликані ініціативою однієї третини учасників фонду або його засновників. Порядок скликання визначається статутом фонду, зазвичай, повідомлення про проведення зборів направляється учасникам не менш як за 30 днів до проведення, вказуючи дату, час, місце, порядок денний та інші необхідні деталі.

Порядок денний визначається правлінням благодійного фонду і може включати питання, такі як затвердження звітів правління та ревізійної комісії, внесення змін до статуту, призначення та звільнення членів правління, розподіл прибутку та розформування фонду.

Учасники загальних зборів мають право обирати та бути обраними до органів управління, вносити пропозиції щодо порядку денного, брати участь у голосуванні та приймати рішення простою більшістю голосів присутніх.

Голосування може бути відкритим або таємним і приймається простою більшістю голосів присутніх. Рішення оформлюється протоколом, підписаним головуєчим і секретарем.

Загальні збори відіграють ключову роль у діяльності благодійного фонду, що є вищим органом управління, приймаючи рішення з усіх ключових аспектів діяльності. Вони гарантують прозорість та підзвітність фонду перед учасниками, а також забезпечують, що фонд діє відповідно до їхніх інтересів і визначених цілей.

В Україні порядок проведення загальних зборів регулюється Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації". Збори можуть проводитися особисто або у формі заочного голосування, з рішенням приймати більшість учасників, які взяли участь у голосуванні. Протокол рішень підписується головуєчим та секретарем зборів.

Загальні збори благодійного фонду є необхідним елементом його управління, що забезпечує ефективну взаємодію та рішення питань відповідно до визначених цілей та завдань.

Фінансування благодійних фондів представляє собою складний процес мобілізації та ефективного використання ресурсів для досягнення благодійних цілей. Цей аспект виявляється критичною складовою їхньої діяльності, дозволяючи забезпечити реалізацію благодійних ініціатив та допомагати тим, хто потребує підтримки.

Види фінансування благодійних фондів можна класифікувати залежно від різних характеристик:

За джерелом фінансування:

Пожертви фізичних осіб. Це найбільш поширене джерело фінансування благодійних фондів. Пожертви можуть бути одноразовими або регулярними. Одноразові пожертвування можуть надаватися у вигляді готівки, безготівкових коштів, майна або послуг. Регулярні пожертвування можуть здійснюватися у вигляді щомісячних, щоквартальних або щорічних внесків.

Пожертви юридичних осіб. Пожертви від юридичних осіб можуть надаватися як від приватних компаній, так і від державних органів або установ.

Спонсорство. Спонсорство – це надання благодійним організаціям коштів або інших ресурсів в обмін на певні пільги, такі як реклама або можливість просувати свою діяльність. Спонсорство може бути прямим або непрямим. Пряме спонсорство передбачає, що спонсор безпосередньо надає кошти або інші ресурси благодійній організації. Непряме спонсорство передбачає, що спонсор надає кошти або інші ресурси для реалізації конкретного проекту або програми благодійної організації.

Державне фінансування. Державне фінансування може надаватися благодійним організаціям у вигляді грантів, субсидій або інших форм підтримки. Гранти – це безповоротні кошти, які надаються благодійним організаціям для реалізації конкретних проектів або програм. Субсидії – це

безповоротні кошти, які надаються благодійним організаціям для покриття поточних витрат.

Інші джерела, такі як гранти від міжнародних організацій, відсотки від вкладів у благодійні фонди або власна комерційна діяльність благодійних організацій. Гранти від міжнародних організацій можуть надаватися благодійним організаціям для реалізації конкретних проектів або програм, які відповідають інтересам цих організацій. Відсотки від вкладів у благодійні фонди можуть використовуватися для фінансування поточної діяльності благодійної організації або для реалізації конкретних проектів або програм. Власна комерційна діяльність благодійних організацій може використовуватися для отримання доходу, який може бути використаний для фінансування поточної діяльності благодійної організації або для реалізації конкретних проектів або програм [57, с. 93].

За періодичністю надання коштів:

- Одноразові пожертвування. Одноразові пожертвування можуть надаватися у будь-який момент.
- Регулярні пожертвування. Регулярні пожертвування можуть надаватися щомісяця, щокварталу або щороку.
- Гранти. Гранти можуть надаватися для реалізації конкретного проекту або програми протягом певного періоду часу.
- Субсидії. Субсидії можуть надаватися для покриття поточних витрат протягом певного періоду часу.

За цільовим призначенням:

- Фінансування поточної діяльності благодійної організації. Кошти, які надходять на фінансування поточної діяльності благодійної організації, використовуються для покриття таких витрат, як зарплата співробітників, орендна плата, комунальні послуги, витрати на закупівлю товарів та послуг тощо.

- Фінансування конкретних проектів або програм. Кошти, які надходять на фінансування конкретних проектів або програм, використовуються для реалізації цих проектів або програм.

- Фінансування капітальних витрат. Кошти, які надходять на фінансування капітальних витрат, використовуються для придбання або будівництва майна, такого як будівлі, обладнання тощо.

В Україні порядок фінансування благодійних фондів визначається Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації". Згідно з цим законом, благодійні фонди можуть отримувати кошти від фізичних та юридичних осіб, а також від держави.

Благодійна організація зобов'язана вести облік отриманих та витрачених коштів, а також надавати звіти про свою діяльність.

Ось деякі додаткові відомості про фінансування благодійних фондів:

- Пожертви фізичних осіб є найбільш поширеним джерелом фінансування благодійних фондів в Україні.

- Пожертви юридичних осіб є другим за поширеністю джерелом фінансування благодійних фондів в Україні.

- Спонсорство є важливим джерелом фінансування для деяких благодійних фондів, які реалізують проекти або програми, які відповідають інтересам спонсорів.

- Державне фінансування є важливим джерелом фінансування для деяких благодійних фондів, які реалізують проекти або програми, які відповідають інтересам держави.

- Гранти від міжнародних організацій можуть бути важливим джерелом фінансування для благодійних фондів, які реалізують проекти або програми, які відповідають інтересам цих організацій.

- Відсотки від вкладів у благодійні фонди можуть бути важливим джерелом фінансування для благодійних фондів, які мають достатньо великий розмір капіталу.

- Власна комерційна діяльність благодійних організацій може бути важливим джерелом фінансування для благодійних фондів, які мають досвід ведення комерційної діяльності [59].

Фінансування благодійних фондів є важливим фактором їхньої діяльності. Благодійні фонди повинні диверсифікувати свої джерела фінансування, щоб забезпечити свою фінансову стабільність і можливість реалізовувати свої цілі.

Благодійним фондам необхідно розробити ефективну стратегію фінансування, яка б враховувала такі фактори, як:

- Цілі та пріоритети благодійної організації.
- Можливі джерела фінансування.
- Ризики, пов'язані з різними джерелами фінансування.

Благодійна організація повинна також забезпечити прозорість і підзвітність у сфері фінансування, щоб гарантувати, що її кошти використовуються ефективно та відповідально.

Фінансування благодійних фондів медіа-персона: Забезпечення фінансування благодійних фондів, які засновані відомими медіа-особистостями, включає в собі різноманітні методи та джерела, включаючи:

Внески медіа-персони: Медійні особистості можуть робити внески частини свого доходу на користь фонду. Ці пожертви можуть бути одноразовими або регулярними, відображаючи особистий зобов'язання відомостей до місії фонду.

Подарунки від донорів: Фонди отримують пожертви від фізичних або юридичних осіб. Ці подарунки можуть приймати різні форми, включаючи грошові внески, надання майнових активів або надання інших матеріальних ресурсів.

Доходи від інвестицій: Фонди можуть інвестувати свої фінансові ресурси з метою отримання прибутку, який пізніше можна використовувати для фінансування своїх програм. Інвестиції можуть включати різні активи, такі як акції, облігації, або нерухомість.

Благодійні фонди, підтримані видатними особистостями медіа-сфери, відрізняються різноманіттям сфер своєї діяльності. Вплив цих фондів і можливості їхньої роботи розширюються завдяки різноманітним соціальним, економічним та культурним напрямкам, в яких вони здійснюють свою благодійну діяльність. Основні сфери діяльності благодійних фондів, підтримуваних медіа-персоною, можуть бути узагальнено таким чином:

Освіта: Ці фонди сприяють розвитку освіти, надаючи гранти навчальним закладам, створюючи нові освітні програми, підтримуючи навчання та професійний розвиток вчителів, а також надаючи необхідне обладнання та матеріали для навчання.

Охорона здоров'я: Фонди, які підтримуються медіа-персоною, активно інвестують у сферу медицини та охорони здоров'я, фінансуючи впровадження новітніх медичних технологій, забезпечуючи доступність медичних послуг та допомагаючи пацієнтам з особливими потребами.

Соціальні послуги: Благодійні фонди в цій сфері сприяють розв'язанню проблем, пов'язаних з бездомністю, бідністю, залежністю і т. д. Їхні гранти сприяють наданню житла бездомним, підтримці людей із низьким рівнем доходів та наданню допомоги тим, хто має проблеми залежності.

Культура та мистецтво: Благодійні фонди медіа-персона сприяють розвитку культури та мистецтва, фінансуючи проекти, спрямовані на збереження культурної спадщини, підтримку розвитку мистецтва та забезпечення доступності культурних подій для різних соціальних груп.

Екологія: Деякі фонди активно працюють у сфері охорони навколишнього середовища, підтримуючі проекти з боротьби з забрудненням, збереженням природних резерватів та підтримуючи сталий розвиток.

Права людини та соціальна справедливість: Благодійні фонди активно підтримують організації, які борються за права людини та соціальну справедливість, фінансуючи проекти, спрямовані на покращення правової сфери та забезпечення рівних можливостей для всіх громадян.

Завдяки широкому спектру сфер діяльності, благодійні фонди медіа-персона можуть впливати на різноманітні аспекти суспільного розвитку і сприяти покращенню життя громадян у різних соціокультурних та економічних умовах.

2.2. Основні сфери та напрями діяльності благодійних фондів

Збройний конфлікт в Україні, що триває протягом більш як дев'яти років, є складною та тривожною проблемою, яка суттєво позначилася на країні. Війна завдала значних збитків, включаючи людські втрати, руйнування інфраструктури та економіки. Ці негативні наслідки, зумовлені військовою агресією, змусили населення до масового переселення, рятуючись від воєнних дій.

Умови воєнного стану виправдано вимагають мобілізації зусиль для надання допомоги тим, хто постраждав від конфлікту. У цьому контексті, благодійні фонди в Україні відіграють істотну роль у забезпеченні гуманітарної підтримки та реабілітації постраждалих.

Потреба у благодійній діяльності у військових умовах стає надзвичайно актуальною, оскільки вона спрямована на полегшення страждань громадян, що опинилися в складних життєвих обставинах через військові події. Благодійні фонди фінансують медичну допомогу, надають житлову та соціальну підтримку, сприяють психологічній реабілітації постраждалих, а також забезпечують необхідними ресурсами та матеріальною допомогою.

У своїй діяльності благодійні фонди стикаються із складними викликами, пов'язаними з безпекою персоналу та перервами у постачанні гуманітарної допомоги через військові конфлікти. Тим не менш, їхні зусилля є вкрай важливими у процесі подолання наслідків війни та допомоги постраждалим громадянам.

Аналіз ролі та діяльності благодійних фондів у воєнний період є об'єктивною необхідністю для кращого розуміння їхнього внеску в

гуманітарну сферу та соціальний розвиток України в умовах воєнного конфлікту. Вивчення цього питання допомагає суспільству та уряду визначити способи підтримки та посилення ролі благодійних фондів у забезпеченні допомоги потребуючим у найважчі часи історії країни.

Умови воєнного конфлікту в Україні змушують суспільство та громадські організації переосмислити свою роль і стратегію дії. В даних обставинах благодійні фонди стали важливими гравцями, які забезпечують підтримку постраждалим та військовим, а також сприяють відновленню соціального та економічного ландшафту країни.

Зміна структури діяльності благодійних фондів стала обґрунтованою реакцією на потреби у воєнному часі. У реаліях військового конфлікту, окрім надання гуманітарної допомоги, фонди активно займаються підтримкою військових та їхніх сімей. Це включає в себе психологічну та медичну підтримку, а також програми реабілітації військових, які повертаються з передової. Важливою частиною їхньої діяльності є відновлення інфраструктури на постраждалих територіях, зокрема будівництво житла та реконструкція інших об'єктів.

Також важливим аспектом є збільшення обсягів фінансування благодійних фондів. Воєнний конфлікт мобілізував як фізичних, так і юридичних осіб на пожертвування, що дозволило збільшити фінансові ресурси, доступні для надання допомоги. Підтримка від міжнародних організацій також відіграє важливу роль у забезпеченні благодійних фондів необхідними коштами для реалізації їхніх проектів [51].

Зазначені зміни свідчать про адаптацію благодійних фондів до складних умов воєнного конфлікту та підкреслюють важливість їхньої ролі в гуманітарних та соціальних аспектах суспільства. Діяльність цих фондів спрямована не лише на подолання наслідків війни, а й на сприяння стійкому розвитку та відновленню України після завершення конфлікту. Результати дослідження діяльності благодійних фондів у воєнний період вказують на

важливість їх внеску у зміцнення соціальної солідарності та підтримку тих, хто найбільше постраждав від війни.

Благодійні фонди в Україні в умовах воєнного стану представляють важливий стовп підтримки для тих, хто опинився в екстремальних умовах воєнного конфлікту. Ці фонди є джерелом допомоги, яке має вирішальне значення у забезпеченні мінімальних життєвих потреб та відновленні життєвих умов постраждалих.

Надання гуманітарної допомоги населенню: Умови воєнного конфлікту створюють серйозні виклики для населення в прифронтових районах та окупованих територіях. Благодійні фонди активно працюють над доставкою гуманітарної допомоги, включаючи продукти харчування, одяг, медикаменти та побутові товари. Ця допомога є невід'ємною для виживання та полегшення страждань тих, хто переживає важкості в умовах війни.

Підтримка військових та їхніх сімей: Військовослужбовці, які знаходяться на передовій, стикаються з ризиками і травмами. Благодійні фонди надають їм підтримку, включаючи фінансову допомогу та необхідні послуги медичного обслуговування та юридичного захисту. Сім'ї військових також отримують підтримку, яка включає в себе продуктові набори, одяг, засоби гігієни та допомогу у здобутті освіти та професійного розвитку.

Відновлення інфраструктури та житла: Бойові дії завдають серйозних збитків інфраструктурі та житловому фонду в постраждалих районах. Благодійні фонди вкладають зусилля у фінансування проектів відновлення, включаючи реконструкцію доріг, мостів, лікарень та шкіл. Ця робота є важливою для відновлення нормального життя населення та підтримки економічного відновлення районів, що постраждали від війни.

Підтримка соціальних та освітніх програм: Воєнний конфлікт може серйозно порушити соціальні та освітні програми, особливо в дітей та молоді. Благодійні фонди сприяють відновленню цих програм та розвитку нових ініціатив. Вони фінансують дитячі будинки, підтримують школи та

університети, сприяють інтеграції постраждалих громадян у суспільство та забезпечують доступ до освіти та медичних послуг.

Благодійні фонди в Україні в умовах воєнного конфлікту виконують важливу роль у полегшенні страждань та відновленні життєвих умов постраждалих. Їхня діяльність покликана сприяти відновленню інфраструктури, надавати підтримку військовим та їхнім сім'ям, а також допомагати відновити соціальні та освітні програми для підтримки громадян в надзвичайних умовах воєнного конфлікту [51].

Вони відзначаються активною участю у широкому спектрі гуманітарних та соціальних ініціатив. Їх діяльність в умовах воєнного конфлікту визнається як важлива ланка в полегшенні страждань та відновленні життєвих умов постраждалих громадян. Проте, їхня роль не обмежується лише фінансовою та матеріальною підтримкою, а також включає у себе важливий аспект співпраці та партнерства з різними структурами, включаючи державні органи, міжнародні організації та волонтерські рухи. Ця взаємодія відіграє вирішальну роль у досягненні максимального соціального впливу та ефективності їхніх проектів та програм.

Співпраця благодійних фондів з державними органами дозволяє встановити дорожню карту для спільних ініціатив та проектів. Державні органи можуть надавати інформацію щодо найбільш актуальних потреб та пріоритетів, що допомагає фондам зорієнтуватися та спрямувати свої зусилля на найважливіші завдання. Крім того, така співпраця може включати в себе отримання необхідних дозволів, легалізацію та координацію зусиль для ефективного виконання проектів.

Міжнародні організації грають важливу роль у забезпеченні додаткових ресурсів для благодійних фондів, а також у впровадженні найкращих практик та міжнародних стандартів в сфері гуманітарної допомоги. Вони можуть надавати фінансову підтримку, консультувати та надавати експертну допомогу в розробці та реалізації проектів. Така співпраця також сприяє обміну досвідом та впровадженню найкращих практик з інших країн.

Волонтерські рухи, що складаються з добровольців та активних громадян, розширюють мережу підтримки та ресурсів для благодійних фондів. Вони можуть брати участь у зборі коштів, доставці гуманітарної допомоги, а також виконувати різноманітні завдання на місцях. Волонтери є ключовим ланком у прямому впливі на благополуччя постраждалих та допомагають ефективно впроваджувати проекти фондів.

Узагальнюючи, співпраця благодійних фондів з державними органами, міжнародними організаціями та волонтерськими рухами є ключовим чинником у забезпеченні успішності гуманітарних та соціальних ініціатив в умовах воєнного конфлікту. Ця співпраця допомагає здійснювати координацію та використовувати різні ресурси для досягнення спільної мети - полегшення страждань та відновлення життєвих умов тих, хто опинився в складних умовах воєнного конфлікту [15, с. 42].

Україна свідчить про наявність різноманітних благодійних фондів, що функціонують у широкому спектрі гуманітарних та соціальних сфер в умовах воєнного конфлікту. Ці організації розглядаються як невід'ємна частина громадського сектору, спрямована на надання допомоги тим, хто став жертвою різних проявів насильства та боротьби за відновлення нормальних життєвих умов в умовах військового конфлікту.

Зокрема, благодійний фонд «Повернись живим» вирізняється своєю вагомою роллю у підтримці українських військових. Він активно здійснює закупівлю та постачання військового обладнання, медикаментів, продуктів харчування та інших життєво необхідних товарів для військових, що знаходяться на передовій [19].

Фонд Сергія Притули створений українським телеведучим і громадським діячем Сергієм Притулою та спеціалізується на забезпеченні українських військових необхідним автотранспортом, безпілотними літальними апаратами, тепловізорами, радіостанціями та медичним обладнанням [18].

Фонд «Маша» є прикладом благодійної організації, яка надає допомогу жінкам та дітям, які постраждали від різних форм насильства. Ця організація

працює у сфері надання правової, психологічної та соціальної підтримки жертвам насильства [17].

Фонд «United 24» представляє міжнародний проект, спрямований на підтримку України. В рамках цього проекту здійснюється гуманітарна допомога, закупівля військового обладнання та відновлення інфраструктури в Україні [37].

Ці благодійні фонди відіграють важливу роль у допомозі тим, хто став жертвою воєнного конфлікту в Україні. Їхні зусилля спрямовані на збереження життя та здоров'я громадян, а також на відновлення країни після тривалого періоду війни. Ця постійна робота благодійних фондів в Україні свідчить про важливу роль, яку вони відіграють у спільноті під час воєнного конфлікту. Їхні зусилля дозволяють надавати допомогу тим, хто зазнав страждань та втрат через насильство та воєнні дії, а також сприяють відновленню інфраструктури та житла, які постраждали від зруйнування.

Ці фонди розраховані на підтримку військових, які висловлюють велику вдячність за неоціненний внесок у забезпечення їхньої безпеки та добробуту під час служби на передовій. Вони надають матеріальну, моральну та психологічну допомогу, а також допомагають в отриманні медичної та юридичної підтримки, що є особливо важливим у воєнний час.

Зазначені фонди також активно взялися за відновлення інфраструктури та житла, які постраждали під час бойових дій. Це включає відновлення шляхів сполучення, лікарень, шкіл, та житлових будівель для тих, хто втратив свої домівки під час конфлікту. Ці проекти допомагають у відновленні нормальних умов життя та сприяють розвитку суспільства.

Надалі, благодійні фонди в Україні надають підтримку соціальним та освітнім програмам, які постраждали від війни. Це може включати фінансову підтримку для дитячих будинків, шкіл, університетів та інших освітніх установ, які були порушені або потребують відновлення під час воєнного конфлікту. Такі програми допомагають забезпечити майбутнє покоління, незважаючи на важкості, які вони зазнали через війну.

Надалі розглянемо додаткові приклади благодійних фондів в Україні, які активно діють у воєнний період і спрямовані на подолання наслідків воєнного конфлікту та підтримку потерпілих.

Фонд «Таблеточки»: Ця благодійна організація спеціалізується на наданні медичної допомоги громадянам України. Вона фінансує закупівлю та доставку медикаментів, медичного обладнання та інших необхідних товарів для лікарень та медичних закладів, сприяючи забезпеченню належного медичного обслуговування [22].

Фонд «Свої»: Ця благодійна організація активно займається відновленням інфраструктури та житла в окупованих та прифронтових районах України. Фонд надає підтримку в ремонті будівель, шкіл, лікарень та інших об'єктів інфраструктури, сприяючи відновленню пошкоджених об'єктів та полегшенню умов проживання населення [21].

Фонд «1+1»: Ця благодійна організація реалізує широкий спектр соціальних та освітніх програм в Україні. Фонд активно надає підтримку дітям, особам з інвалідністю, а також тим, хто постраждав внаслідок воєнних подій. Їхні ініціативи спрямовані на полегшення життя та надання можливості для особистого розвитку для тих, хто знаходиться в важких життєвих обставинах.

Фонд «Карітас Україна»: Ця католицька благодійна організація активно здійснює гуманітарну допомогу населенню України. Фонд забезпечує громадян продуктами харчування, одягом, медикаментами та іншими товарами першої необхідності, сприяючи полегшенню матеріальних труднощів.

Фонд «Волонтерська сотня»: Ця благодійна організація відзначається своєю активною роботою у координації волонтерської діяльності в Україні. Фонд сприяє волонтерам у пошуку роботи та забезпеченні необхідними ресурсами для успішного виконання їх завдань та ініціатив.

Ці благодійні фонди є лише деякими з численних організацій, які працюють в Україні з метою надання допомоги та підтримки населенню та

військовослужбовцям під час воєнного стану. Їхні ініціативи та зусилля відіграють значущу роль у полегшенні страждань громадян та військовослужбовців, а також у відновленні країни після воєнних подій.

Велика кількість населення залучено у сучасних умовах до благодійних фондів в Україні, можна виділити декілька шляхів такої участі:

- Стати волонтером: Ваша активна участь у роботі благодійного фонду може бути надзвичайно корисною. Волонтери можуть допомагати з доставкою гуманітарної допомоги, надавати психологічну підтримку, організовувати заходи, а також брати участь у проектах відновлення.

- Зробити пожертву: Пожертви є важливим джерелом фінансування для благодійних фондів. Ви можете пожертвувати гроші через їхні веб-сайти або банківські рахунки. Кожен внесок, навіть невеликий, сприяє забезпеченню необхідної допомоги.

- Розповсюдження інформації: Поширення інформації про роботу благодійних фондів важливо для привернення уваги та залучення нових жертводавців. Ви можете поширювати інформацію про їхню діяльність в соціальних мережах, спілкуватися з друзями і родиною про можливості підтримки та співпрацювати з ЗМІ для розповсюдження цінної інформації.

Кожна дія, незалежно від свого масштабу, вносить свій внесок у допомогу тим, хто потребує допомоги, та сприяє покращенню умов в Україні. Разом, ми можемо вплинути на позитивний результат та сприяти відновленню країни.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

У висновку можна зазначити, що в умовах воєнного стану організаційно-функціональні засади діяльності благодійних фондів в Україні стають визначальним чинником соціального захисту населення. Їхня спрямованість на гуманітарну, медичну, евакуаційну та психологічну допомогу виявляється ефективним інструментом врегулювання складних життєвих ситуацій, викликаних воєнними подіями.

Запропоновані у роботі рекомендації підкреслюють важливість співпраці між благодійними фондами, їхнє партнерство з державними та міжнародними організаціями, а також активізацію громадської підтримки. Ці заходи визначають перспективи подальшого розвитку благодійної діяльності в Україні та її адаптацію до змінюючихся умов.

Наголошуючи на можливостях розширення функціоналу благодійних фондів на психологічну підтримку, просвітницьку діяльність та пропаганду миру, можна вбачати їхню готовність не лише реагувати на поточні виклики, а й активно сприяти побудові стійкого суспільства. Також, важливо підкреслити, що благодійні фонди виступають важливим чинником громадянського суспільства, їхня роль у подоланні наслідків війни та сприянні відновленню та розвитку країни є невід'ємною та невід'ємною частиною національного стратегічного плану.

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ВЕКТОРИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1. Соціокультурні практики благодійних фондів у підтримці цивільного населення.

Російська агресія проти України на початку двадцять першого століття викликала великі гуманітарні виклики та катастрофи, які вимагають нових та адаптованих стратегій відповіді від українського суспільства та міжнародної спільноти. Благодійні фонди, які спрямовані на підтримку соціокультурних практик, почали відігравати важливу роль у підтримці людей, що постраждали внаслідок воєнних дій та окупації територій.

У широкому спектрі багатокомплексної природи благодійної діяльності варто виокремити гуманітарну допомогу, що реалізується засобами соціокультурних практик. Насамперед, відзначимо, що в умовах сьогодення всі фокус групи ми поділимо на цивільне населення та військовослужбовців.

Цивільне населення охоплює такі соціальні спільноти як внутрішньо переміщених осіб, їх родини, дітей, людей похилого віку та осіб із особливими потребами. Таким чином, внесок соціокультурних практик благодійних фондів в умовах конфлікту, на нашу думку, може включати такі аспекти: збереження культурної спадщини, підтримка традицій та культуротворення, просвітницькі акції щодо набуття необхідних знань про війну від курсів із домедичної допомоги до техніки збереження ментального здоров'я в умовах військового конфлікту.

Збереження культурної спадщини: Окупація та військова діяльність російських сил призвели до пошкодження та руйнування українських музеїв, бібліотек, театрів, пам'ятників та інших об'єктів культурної спадщини. Благодійні фонди відіграють важливу роль у фінансуванні реставрації цих

об'єктів, їх тимчасовому переміщенні в безпечні місця або створенні копій, забезпечуючи збереження історичної та культурної цінності.

Підтримка культурного життя: Умови війни примушують людей, які були змушені залишити свої домівки, відокремитися від своєї культури та традицій. Благодійні фонди можуть сприяти збереженню культурного життя шляхом фінансування онлайн-концертів, виставок, фестивалів та інших заходів, які дозволяють зберегти зв'язок між людьми та їхньою культурною спадщиною.

Підвищення обізнаності про війну: Благодійні фонди можуть виконувати просвітницьку функцію, спрямовану на інформування та освіту громадськості про події в Україні. Це важливо для поширення правдивої інформації про військовий конфлікт та його вплив на населення України.

Зважаючи на вище зазначені напрямки соціокультурних практик, можна, визначити такі завдання соціокультурних практик благодійних фондів в умовах воєнного стану:

- Забезпечення збереження та відновлення культурної спадщини України.
- Підтримка та розвиток культурного життя українського населення.
- Поширення правдивої інформації про війну та її наслідки в усьому світі для забезпечення підтримки та розуміння українського конфлікту [51].

Соціокультурні ініціативи благодійних організацій мають суттєве значення для сприяння розвитку та підтримки цивільного населення, сприяючи покращенню якості життя та поширенню соціокультурних цінностей.

В Україні в умовах надзвичайної ситуації воєнної агресії, благодійні фонди відіграють ключову роль у наданні гуманітарної допомоги. Це включає постачання необхідних матеріальних та медичних ресурсів для полегшення страждань та відновлення нормального способу життя. Додатково, благодійні організації підтримують ініціативи з розвитку освіти та культури. Вони фінансують проекти, спрямовані на підвищення рівня освіти в суспільстві та

організують культурні заходи, виставки та інші події, що сприяють розвитку соціокультурного середовища. До таких фондів медіа-персон належать - Фонд Сергія Притули, Фонд Марії Єфросиніної «Маша», Фонд «Повернись живим», Фонд «АНТИТІЛА», Фонд Андрія Хливнюка та Фонд «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського.

Фонд Маша, заснований відомою українською співачкою та актрисою Машею Єфросиніною у 2014 році. Фонд був створений як правозахисна організація, що забезпечувала підтримку жінок, які стали жертвами домашнього насильства та гендерної нерівності. З 2022 року, цей фонд активно займається підтримкою українських жінок та дітей, які стали жертвами війни. Гуманітарна допомога, реабілітація та психологічна підтримка є основними напрямками роботи Фонду Маша. Варто зазначити про такі зразки колаборації фонду із різними організаціями у формі проєктів:

«Від великих сердець – для маленьких» – благодійна ініціатива, реалізована Фондом Маша у співпраці з компанією Visa, призначена для підтримки дітей віком від 0 до 3 років. Ініціатива передбачає створення 1000 наборів для дітей, чії сім'ї постраждали від воєнних подій.

«Успішна» - проєкт спрямований на розвиток лідерських якостей та рівноправність можливостей для жінок. Він являє собою серію воркшопів із профорієнтації для жінок, мета якої полягає у допомозі українкам досягти успіху та стати незалежними. Фонд Маша, відповідно до місії "Відродження жінок заради відродження України", щоденно впроваджує нові заходи для реалізації цієї місії. Для сприяння самореалізації та інтеграції жінок в українське робоче середовище Фонд запускає новий напрям роботи з профорієнтації жінок під назвою «Успішна». Перший проєкт цього напрямку передбачає проведення серії офлайн та онлайн воркшопів культурно-просвітницького спрямування під керівництвом кар'єрних спеціалістів, консультантів з працевлаштування та психологів [32].

«Незламна» представляє собою центр відновлення ментального здоров'я жінок, що надає можливість отримати якісну діагностику психічного

стану та повний спектр психологічних послуг від висококваліфікованих фахівців. У 2023 році Фонд Маша відкрив Центр ментального відновлення «Незламна», де будь-яка жінка, незалежно від свого стану, ступеня ураженості, віку чи соціального статусу, може знайти підтримку та отримати кваліфіковану допомогу від психологів, арт-терапевтів, тілесних терапевтів та інших фахівців [34].

«Незламна мама» - одне із відгалужень вищезазначеної програми спрямоване на підтримку матерів. Програма присвячена стабілізації емоційного стану жінок і дітей, що постраждали від війни, розроблена фахівцями в галузі психотерапії та посттравматичних синдромів. У червні 2022 року Фонд Маша розпочав реалізацію проєкту «Незламна мама». Ця програма передбачає стабілізацію емоційного стану жінок і їхніх дітей через тритижневі інтенсивні сесії роботи з психологами в Карпатах, а після цього надання можливості продовжити роботу з психологом в онлайн-форматі у рамках проєкту «Незламна мама. Жити далі» [33].

«Смілива» - проєкт, спрямований на навчання дівчат-підлітків відстоювати свої кордони та протидіяти фізичному та психологічному насильству. Його мета полягає в навчанні дівчат протистояти різновидам насильства за допомогою фізичних та психологічних методів. Це поєднання роботи з фізичною та психологічною сферами дозволяє підліткам розпізнавати перші «сигнали» будь-якої форми насильства та надавати ефективну відсіч. Такий підхід сприяє збільшенню впевненості у собі дівчат та сприяє зменшенню кількості потенційних жертв домашнього насильства, що є основною метою Фонду. Основною формою івентів тут виступають воркшопи із інтерактивними технологіями та мистецькими практиками [35].

Фонд «ПОВЕРНИСЬ ЖИВИМ» є однією з найбільших та найуспішніших благодійних організацій в Україні, отримавши широке визнання як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні.

Соціальні та культурні заходи, організовані Фондом Повернись Живим, відіграють важливу роль у підтримці не лише військових, але й цивільного

населення. Концерти, фестивалі та благодійні аукціони, які проводяться, створюють можливість для людей відволіктися від війни, відчуті підтримку та зберегти зв'язок із культурою.

Календар-стікерпак «Stick to Ukraine». Календар-стікерпак «Stick to Ukraine», розроблений благодійним фондом «Повернись живим» у співпраці з 47 українськими художниками та дизайнерами, є творчим виявом підтримки. Кожна сторінка календаря представляє собою ілюстрацію, що відтворює емоційний стан українського народу під час конфлікту. Цей календар-стікерпак не лише має художню цінність, але й виконує практичну функцію. Кожна сторінка календаря може бути використана як наліпка для поширення інформації про війну в Україні. «Stick to Ukraine» є значущим символом єдності та опору українського народу перед російською агресією. Цей календар-стікерпак допомагає поширювати правдиву інформацію про події в Україні та підтримувати українців у боротьбі за свободу [36].

Зазначається, що соціокультурні практики таких благодійних фондів виступають важливим інструментом не лише матеріальної допомоги, але й моральної підтримки для тих, хто переживає війну. Ці заходи допомагають людям відволіктися від тяжкостей військових конфліктів, відчуті солідарність суспільства та зберегти зв'язок із своєю культурою.

Соціокультурні практики Фонду Повернись Живим виступають важливим елементом комплексної підтримки цивільного населення під час війни. Ці заходи допомагають пережити важкі часи, відволіктися від стресів війни та зберегти духовний зв'язок із власною культурою. Фонд Повернись Живим є неабияким прикладом того, як благодійні організації можуть використовувати соціальні та культурні практики для допомоги тим, хто постраждав від війни.

Благодійний фонд «АНТИТІЛА» - заснованою у 2015 році членами музичного колективу "Антитіла". Організація реалізує різноманітні програми, спрямовані на підтримку дітей, постраждалих внаслідок війни в Україні [20].

Однією з ключових ініціатив фонду є проєкт, спрямований на забезпечення психологічної підтримки дітям, які пережили військові події. Музиканти гурту «Антитіла» виступають у складі 130 Батальйону Територіальної Оборони, який виконує бойові завдання на передовій з початку російського вторгнення в Україну.

Багато військовослужбовців отримали важкі поранення або втрати від російських снарядів та куль. Багато з них залишили дітей без батьків. Батальйонне Братерство взяло на себе зобов'язання надавати допомогу та підтримку дітям загиблих бойових товаришів з 130 Батальйону ТРО.

Освіта, медична допомога, матеріальна підтримка, подарунки на свята, а також психологічна підтримка – все це є складовими того, що БФ "Антитіла" та побратими загиблих Героїв вирішили надавати для того, щоб допомогти цим дітям, які втратили своїх батьків внаслідок воєнних подій.

Фонд «АНТИТІЛА» представляє собою значущого партнера для держави та громадськості у справі підтримки дітей, які постраждали від воєнних конфліктів. Здійснюючи ефективні програми, фонд сприяє вирішенню проблем дітей, допомагаючи їм подолати травматичний досвід та відновлюватися після військових подій.

Фонд Андрія Хливнюка представляє собою неприбуткову організацію, засновану у 2022 році українським музикантом Андрієм Хливнюком, і спрямовану на реалізацію програм, спрямованих на підтримку українців, які постраждали від російської агресії.

Фонд також реалізує програми, спрямовані на підтримку цивільних українців, включаючи гуманітарну допомогу особам, які постраждали внаслідок бойових дій, та тих, хто втратив свої домівки через війну.

Декілька з програм фонду, спрямованих на підтримку цивільного населення, включають:

- Програма «Гуманітарна допомога» – надання гуманітарної допомоги тим, хто постраждав внаслідок бойових дій.

- Програма «Реінтеграція»– допомога особам, які втратили свої домівки через війну.

- Програма «Психологічна підтримка» – надання психологічної допомоги тим, хто постраждав від війни [16].

Проект «Свої діти» спрямований на збір коштів для позашкільної освіти дітей, які залишилися без батьківського піклування через війну. Збирання коштів реалізується через Громадську організацію "Мрія дітей України", адже в сучасних умовах важливо гарантувати маленьким українцям право на належне майбутнє.

Фонд Андрія Хливнюка є важливим партнером для держави та громадськості в підтримці України, реалізуючи ефективні програми, що сприяють відновленню та допомагають українцям впоратися з наслідками війни.

Фонд UNITED24, створений президентом України Володимиром Зеленським у 2022 році, визначається своєю міжнародною спрямованістю та місією збору коштів для підтримки України під час російської агресії. Однак його вплив на суспільство не обмежується лише фінансовою допомогою. Фонд активно проводить соціальні та культурні заходи, спрямовані на підтримку як військових, так і цивільного населення.

Серед основних заходів, які організовує Фонд UNITED24, варто відзначити концерти, фестивалі та благодійні аукціони. Ці заходи не лише надають можливість людям відволіктися від війни, але і створюють платформу для відчуття солідарності та збереження культурного зв'язку. Фонд визнає важливість підтримки українських дітей, постраждалих від війни, і активно здійснює допомогу у їхній реабілітації та адаптації до мирного життя.

Нещодавнім визначним заходом Фонду UNITED24 був благодійний аукціон «United for Ukraine», який зібрав понад 100 мільйонів доларів. Ці кошти були спрямовані на надання допомоги українським дітям, які стали жертвами війни.

Спільний проєкт «Серце зі сталі». Проєкт «Серце зі сталі» представляє ініціативу, що об'єднує український гурт TVORCHI, платформу UNITED24 та компанію Visa. Його мета полягає у привертанні уваги до проблеми вад серця у дітей та зборі коштів на їхнє лікування. У межах цього проєкту гурт TVORCHI випустив пісню під назвою «Серце зі сталі», яка слугує саундтреком до конкурсу «Євробачення-2023». Ця композиція висвітлює проблему вад серця у новонароджених. Крім того, у рамках проєкту запущена благодійна кампанія, що дозволяє пожертвувати кошти на лікування дітей із вадами серця. Зібрані кошти плануються використовувати на закупівлю спеціалізованого обладнання для українських дитячих кардіологічних центрів [38].

Проєкт «GAME4UKRAINE» є ініціативою, спільною для українського футболіста Андрія Шевченка, футболіста Олександра Зінченка та платформи UNITED24. Метою цього проєкту є збір коштів на підтримку України. 5 серпня 2023 року на стадіоні "Стемфорд Бридж" у Лондоні планується проведення благодійного футбольного матчу, учасниками якого будуть зірки світового футболу, такі як Андрій Шевченко, Олександр Зінченко, Андрій Ярмоленко, Роман Яремчук та інші. Зібрані кошти з матчу будуть використані для підтримки України, зокрема на придбання медичного обладнання, гуманітарну допомогу та підтримку українських військових [39].

Проєкт «Викрадене мистецтво» є спільною ініціативою бренду OLIZ та платформи UNITED24. Основною метою проєкту є привертання уваги до проблеми викраденого російськими військами українського мистецтва. У межах цього проєкту було створено серію картин, на яких зображені відомі українські твори мистецтва, які були викрадені російськими військами. Картиною стали вироби відомих українських художників. Серія картин «Викрадене мистецтво» від бренду OLIZ та платформи UNITED24 прагне звернути увагу світової громадськості до проблеми викраденого українського мистецтва та закликати міжнародну спільноту допомогти Україні у поверненні цих творів.

Проект «Міць. Українська кам'яна» є спільною ініціативою бренду OLIZ та української соляної шахти «Артемсоль». Головною метою проекту є популяризація української кам'яної солі. У межах проекту була створена особлива партія кам'яної солі «Артемсоль». Форма цієї солі має особливий символічний зміст, що втілює силу та єдність України. Проект «Міць. Українська кам'яна» представляє собою ще один спосіб підтримки України, спрямований на популяризацію української культури та підтримку економіки [37].

#LEGOwithUKRAINE є проектом, який об'єднує творців конструкторів LEGO з різних куточків світу з метою просування архітектурної спадщини України та забезпечення підтримки відбудові країни. Ця ініціатива виникла на платформі UNITED24, спрямованій на збір коштів для допомоги Україні. Перший набір проекту представляє роботи трьох обдарованих творців: Максим Мітякін із Києва створив модель України-матері, яка є одним з найвизначніших символів України; Артур Самков з Польщі представив модель Ластівчиного гнізда, відомого замку в Криму; Євген Тонев із США втілює у життя модель старовинної водонапірної вежі в Маріуполі, що була зруйнована в результаті російського вторгнення. Кожен конструктор вражає особисті спогади та досвід творців. Наприклад, Максим Мітякін створив свою модель як вираз шанування пам'яті своїх предків, учасників Другої світової війни. Артур Самков відобразив у своїй моделі красу та велич Криму. Євген Тонев створив свій конструктор, щоб вшанувати пам'ять жертв російського вторгнення в Маріуполь. Ініціатива #LEGOwithUKRAINE послуговує чудовим прикладом використання конструкторів LEGO для просування архітектурної спадщини та допомоги тим, хто постраждав від війни [40].

Соціокультурні практики Фонду UNITED24 виявляються важливим елементом підтримки цивільного населення під час війни, забезпечуючи можливість відволіктися від тяжких реалій війни, відчутти суспільну підтримку та зберегти зв'язок із культурою. Фонд UNITED24 виступає прикладом того,

як благодійні фонди можуть використовувати соціальні та культурні практики для допомоги тим, хто потребує допомоги в умовах воєнного конфлікту.

Завдяки цим ініціативам, соціокультурні дії благодійних організацій сприяють підвищенню якості життя і розширенню можливостей цивільного населення. Таким чином, вони охоплюють різні типи підтримки цивільного населення, а саме:

Гуманітарна допомога: В надзвичайних ситуаціях, таких як природні катастрофи або конфлікти, благодійні організації відіграють важливу роль у наданні гуманітарної допомоги, забезпечуючи продукти, воду, ліки, одяг та інші необхідні ресурси для тих, хто опинився в складних умовах. Ця допомога допомагає забезпечити фізичний комфорт та здоров'я людей під час кризових ситуацій.

Розвиток освіти: Благодійні організації активно підтримують проекти в галузі освіти, фінансуючи школи, навчальні заклади та освітні програми, які сприяють покращенню доступу до якісної освіти.

Розвиток культури: Сприяння розвитку культурного життя є ще однією важливою складовою діяльності благодійних організацій. Вони можуть організовувати мистецькі заходи, виставки, концерти та інші культурні ініціативи, які сприяють підвищенню культурного рівня суспільства та сприяють розширенню культурного спадку.

Соціальні ініціативи: Благодійні організації також активно працюють над проектами, спрямованими на поліпшення якості життя громадян. Це може включати в себе підтримку соціальних програм для вразливих груп населення, надання консультаційної допомоги та реалізацію проектів, які сприяють соціальній справедливості.

Узагальнюючи, соціокультурні ініціативи благодійних організацій мають істотний вплив на підтримку цивільного населення, надаючи гуманітарну допомогу, підвищуючи рівень освіти та культурний розвиток, а також здійснюючи соціальні ініціативи для покращення якості життя. Ця

діяльність відіграє важливу роль у зміцненні суспільства та підтримці громадян у складних періодах.

Умови війни наразі змушують соціокультурні практики благодійних фондів розвиватися та активно впливати на підтримку цивільного населення в Україні. Збільшення масштабів гуманітарної допомоги від фондів стане актуальним завдяки посиленому попиту на таку допомогу, особливо в регіонах, що зазнали значних руйнувань через військові дії та обстріли.

Паралельно з цим, умови війни спонукають до розробки та впровадження дистанційних культурних ініціатив. Онлайн-концерти, виставки, фестивалі та інші подібні ініціативи стають засобом доступу до культурних цінностей для тих, хто змушений залишатися вдома через небезпеку на вулицях.

Залучення молоді до культурної діяльності в Україні також набуває важливості в умовах війни, оскільки це сприятиме зміцненню національної культурної ідентичності та допоможе молодим поколінням відновити духовний баланс.

В підсумку, соціокультурні практики, реалізовані благодійними фондами, виконують невід'ємну роль у супроводженні та підтримці цивільного населення в умовах війни. З ростом інтенсивності конфлікту, перспективи розвитку цих практик виглядають важливими, оскільки вони спрямовані на надання гуманітарної допомоги, розвиток дистанційних культурних ініціатив та залучення молоді до культурної діяльності. Ці ініціативи становлять ключовий елемент підтримки та відновлення України після закінчення конфлікту і сприяють підсиленню національної культурної ідентичності.

3.2. Соціокультурні практики благодійних фондів для військовослужбовців.

Соціокультурні ініціативи, спрямовані на підтримку військовослужбовців, є важливим компонентом сучасного суспільства та

відзначаються своєю значущістю у політичному та соціальному контексті. Здійснюючи свою діяльність, благодійні організації націлені на забезпечення соціального забезпечення та розвитку військовослужбовців, враховуючи унікальні вимоги та обставини, пов'язані з їх військовою службою.

Перша сфера діяльності благодійних фондів для військовослужбовців передбачає організацію різноманітних культурних та масових заходів. Ці заходи спрямовані на відволікання військовослужбовців від повсякденних турбот і стимулювання позитивних емоцій та відчуття підтримки соціуму. Вони можуть включати концерти, театральні вистави, виставки, спортивні змагання тощо.

Другий аспект діяльності цих благодійних організацій полягає в наданні психологічної підтримки. Військовослужбовці, які перебувають в зоні бойових дій, нерідко відчувають стрес, тривогу та депресію внаслідок військової служби. Благодійні фонди надають їм необхідну психологічну допомогу, що сприяє подоланню наслідків бойових дій та інтеграції в повсякденне життя.

Окрім цього, ці організації підтримують доступ військовослужбовців до освіти та культурних подій. Вони створюють умови для продовження освіти, здобуття нових професійних навичок та знань. Також вони активно залучають військовослужбовців до культурних і культурно-освітніх ініціатив, спонсоруючи їхні відвідування музеїв, театрів, концертів та інших подій культурного спрямування.

Загалом, соціокультурні ініціативи благодійних фондів для військовослужбовців відіграють важливу роль у створенні умов для покращення якості життя військових та сприяють їхньому соціокультурному та професійному розвитку. Спільнота благодійних організацій активно вдосконалює свої підходи та програми для забезпечення найкращої підтримки для військових, враховуючи їхні потреби та виклики, пов'язані із службою.

Україна, подібно до багатьох інших країн, що зазнали впливу військових конфліктів, стикається із необхідністю надання комплексної підтримки

військовослужбовцям та їхнім сім'ям для поліпшення їхнього соціального та психологічного стану. У цьому контексті соціально-культурні ініціативи благодійних фондів мають важливе значення для становлення та підтримки військовослужбовців. Зазначимо кілька прикладів конкретних практик благодійних організацій в Україні:

Фонд Сергія Притули, заснований у 2022 році українським актором розважального жанру та продюсером Сергієм Притулою. Основна мета цього фонду полягає в гуманітарній допомозі тим, хто постраждав від російської агресії в Україні. Надання фінансової підтримки, продуктів харчування, медикаментів, одягу та інших необхідних речей стало необхідною складовою його роботи [18].

Сьогодні, що цей благодійний фонд вже став одним із найбільших та найактивніших в Україні та активно співпрацює із ініціативами С. Стерненка, допомагаючи понад 1 мільйону людей у всіх регіонах країни, які постраждали внаслідок війни. Поширені форми допомоги включають фінансову допомогу, а також проведення соціальних та культурних заходів для забезпечення психологічної підтримки громадян.

Фонд Сергія Притули визначає свою мету як надання допомоги військовослужбовцям, ветеранам та їхнім сім'ям. Організація ефективно функціонує завдяки різноманітним програмам, спрямованим на поліпшення соціальних та культурних умов для військових.

У сфері матеріальної допомоги фонд надає грошові виплати, продукти харчування, одяг та оснащення для забезпечення належного матеріального стану військовослужбовців та їхніх родин. Програма реабілітації спрямована на надання комплексної медичної, психологічної та соціальної підтримки для військовослужбовців, які постраждали від травм чи поранень, з метою їхнього повернення до повноцінного життя. Психологічна допомога надається для подолання психологічних труднощів, пов'язаних із службою. Культурні заходи, такі як концерти, вистави та спортивні змагання, організовані з метою підтримки морального духу військовослужбовців.

Фонд Сергія Притули відзначається не лише значущістю в Україні, але й розгалуженою мережею волонтерів, які активно працюють на всій території країни для надання допомоги тим, хто її потребує. Наприклад, фонд ініціював створення центрів реабілітації для військовослужбовців, що потрапили під вплив травм чи поранень. Ці центри забезпечують комплексне медичне, психологічне та соціальне обслуговування для полегшення процесу відновлення та повернення військових до звичайного життя. Організація також проводить різноманітні культурні заходи, які сприяють розвитку культурного середовища для цільової аудиторії, забезпечуючи безкоштовний доступ до музеїв, театрів та інших культурних закладів.

Активні ініціативи, впроваджені Фондом Сергія Притули, спрямовані на задоволення потреб військових, включають два проєкти:

Проєкт «Почуй своїх!» є спільною ініціативою Фонду Сергія Притули та компанії Lifecell з метою забезпечення стійкого та безпечного зв'язку на фронті. Забезпечення надійного зв'язку має вирішальне значення для ефективності військових операцій та оперативності їх реагування. Основний акцент робиться на необхідності забезпечити військові підрозділи комунікаційним обладнанням, зокрема, автомобільними та портативними цифровими радіостанціями від Motorola [30].

Проєкт «Рій помсти» спрямований на закупівлю 2 000 FPV-дронів та підготовку 420 пілотів для їх ефективного використання. Збір коштів на цей проєкт має на меті надання фінансової підтримки у розмірі 50 мільйонів гривень. Зазначено, що FPV-дрони є важливими для точкового знищення ворожої техніки, і для максимізації їх ефективності необхідно не лише закуповувати дрони, але і забезпечувати належне навчання операторів [31].

Фонд Сергія Притули також оголосив збір коштів на закупівлю 2 000 планшетів для підрозділів Територіальної Оборони ЗСУ. Орієнтовна сума збору складає 10 мільйонів гривень. Планшети призначені для використання на фронті та допомагатимуть військовим у коригуванні вогню, розвідці та обміні даними. В комплектацію входять також карта пам'яті та чохол, а на

кожен планшет встановлюється українське програмне забезпечення "Кропива", спрямоване на поліпшення ефективності військових операцій.

Збір коштів на придбання спеціалізованої техніки для розмінування. Зона потенційної замінованої території Харківщини охоплює понад мільйон гектарів, включаючи 447 населених пунктів та понад 570 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь, що залишаються досі небезпечними для життя та праці. Підрозділи Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС) щоденно ведуть роботу з очищення земель від мін та вибухівок. Мета нашої ініціативи полягає в тому, щоб забезпечити їхню безпеку, підвищити швидкість та ефективність проведення цих робіт.

Фонд "ПОВЕРНИСЬ ЖИВИМ" було створено у 2014 році групою волонтерів з метою забезпечення допомоги українським військовим. Заснування фонду відбулося відповідно до реакції на російську агресію проти України. Засновниками стали добровольці, що володіли досвідом у галузі благодійності та міжнародної допомоги. Основною метою фонду є забезпечення компетентної допомоги українським військовим. Фонд впроваджує різноманітні програми, включаючи:

1. Постачання військових засобів індивідуального захисту, спорядження та амуніції;
2. Надання медичної допомоги військовим, які постраждали внаслідок бойових дій;
3. Психологічна підтримка військовослужбовців та їхніх родин;
4. Інформаційно-просвітницька діяльність з метою підтримки бойового духу українських військових.

Програми фонду включають матеріальну допомогу, реабілітацію для травмованих військовослужбовців, психологічну підтримку та культурні заходи. Матеріальна допомога включає грошові виплати, надання продуктів харчування, одягу та обладнання. Реабілітаційні програми фонду фінансують центри по всій Україні, надаючи комплексне медичне, психологічне та соціальне обслуговування тим, хто зазнав травм або поранень.

Психологічна допомога, надавана фондом, спрямована на військовослужбовців, які пережили війну, а також їхні родини. Культурні заходи та програми включають організацію концертів, вистав та спортивних заходів для підтримки морального духу військовослужбовців, а також надання безкоштовного доступу до культурних закладів.

Фонд «Повернись живим» є одним із найбільших благодійних фондів в Україні, і його мережа волонтерів активно працює по всій країні, надаючи допомогу тим, хто потребує. Організація акцентується на важливості подолання викликів, які стоять перед військовослужбовцями та їхніми сім'ями.

Проект «Здіймемо рокіт». Проект «Здіймемо рокіт» визначає своє завдання в обладнанні 112, 114 та 241 бригад Сил територіальної оборони Збройних Сил України комплектами аеророзвідки. Кожен комплект аеророзвідки включає в себе безпілотний літальний апарат, планшет для управління ним та відповідне програмне забезпечення для обробки отриманих даних. Застосування безпілотних літальних апаратів для аеророзвідки є важливою складовою успішних військових операцій. Вони дозволяють здійснювати збір інформації про розташування противника, його рух та тактичні наміри. Ця інформація використовується для розробки стратегій атак, ліквідації цілей та мінімізації втрат серед українських військовослужбовців. Фонд «Повернись живим» спільно з компанією Genesis організовує збір коштів для придбання комплектів аеророзвідки для 112, 114 та 241 бригад Сил територіальної оборони ЗСУ. Загальна вартість проекту становить 10 732 080 гривень [24].

Проект «ОКО ЗА ОКО». Проект «ОКО ЗА ОКО», запущений компанією ОККО та благодійним фондом "Повернись живим" з метою закупівлі 25 авіаційних комплексів ШАРК для Збройних Сил України, є важливим кроком у підтримці військових операцій. Авіаційний комплекс ШАРК, як потужний інструмент повітряної розвідки, відіграє ключову роль у зборі інформації про розташування противника, його рух та тактичні наміри. Це сприяє розробці ефективних стратегій атак, ліквідації цілей та мінімізації втрат серед

військовослужбовців. Завдяки небайдужості українських водіїв та громадян, проєкт «ОКО ЗА ОКО» успішно завершено 10 квітня 2023 року, піднявши понад 325 мільйонів гривень. На момент 11 вересня 2023 року всі 25 комплексів ШАРК вже передано Збройним Силам України, підтримуючи артбригади, розвідбати та інші військові підрозділи. Проєкт «ОКО ЗА ОКО» визначає собою успішний приклад співпраці бізнесу та громадськості у підтримці Збройних Сил України, забезпечуючи їх потужним інструментом для повітряної розвідки та забезпечуючи успішні операції на полі бою [25].

Проєкт «Нам тут жити». Проєкт «Нам тут жити» є спільною ініціативою компанії Київстар та Фонду компетентної допомоги армії «Повернись живим». Його мета - забезпечення 146 мобільних груп розмінування в Збройних Силах України, які відіграють важливу роль у відновленні територій після війни. Мобільні групи розмінування виконують завдання з очищення території від вибухонебезпечних предметів і мають важливе значення у процесі відновлення України після конфлікту. З метою реалізації проєкту «Нам тут жити» Київстар та Фонд «Повернись живим» здійснюють збір коштів, загальна сума якого складає 175 мільйонів гривень. Проєкт «Нам тут жити» визначає собою значущий крок у відновленні України після війни. Ця ініціатива допомагає захистити людей від вибухонебезпечних предметів і сприяє швидкому відновленню інфраструктури [26].

Проєкт «ВАША ГРИВНЯ — НАША ЗБРОЯ» покликаний координувати регулярні донати в розмірі 2 088 602 607,92 грн від громадян та підприємств, що дозволило швидко законтрактувати зброю, пікапи, оптику та засоби зв'язку, а також придбати квадрокоптери для Збройних сил України [27].

У рамках благодійного проєкту «Запакуй небо», спільно із Новою поштою, Фонд збирає 330 мільйонів гривень для підсилення протиповітряної оборони та обладнання Повітряного командування «Центр» сучасними засобами зв'язку й рухомими пунктами управління, що сприятиме оперативнішій реакції на небезпеку.

Андрій Хливнюк, який є вокалістом гурту «Бумбокс» та боєць спецпідрозділу «Софія» з 24 лютого, керує фондом, який завдяки внеску українців вже придбав та направив на фронт 10 розвідувальних дронів «Punisher». Далі фінансові ресурси будуть спрямовані на придбання генераторів, автомобілів та систем безперебійного живлення для фронту. Активні проекти та колаборації фонду:

Ініціатива «Superhumans: беремо і повертаємо!» має на меті збір 50 мільйонів гривень для протезування військових та цивільних у клініці «Superhumans» - спеціалізованому медичному закладі з протезування та реабілітації. Метою є повернення військових та цивільних, які втратили кінцівки або отримали поранення внаслідок війни, до активного соціального життя [28].

Ініціатива «Допомога шпиталям та медзакладам України» покликана надавати фінансову підтримку шпиталям та лікарням, які щоденно приймають тисячі поранених, включаючи військових, цивільних та дітей. Зібрані кошти спрямовуються на закупівлю медичного обладнання, ліків та витратних матеріалів для надання ефективної медичної допомоги.

Фонд UNITED24 – це міжнародний благодійний фонд, заснований Президентом України Володимиром Зеленським у березні 2022 року, з метою збору коштів для підтримки України в боротьбі з російською агресією. Фонд реалізує широкий спектр програм, спрямованих на поліпшення соціальних та культурних умов для військовослужбовців та їхніх сімей.

Програми фонду включають матеріальну допомогу, реабілітацію для травмованих військовослужбовців, психологічну підтримку та культурні заходи. Матеріальна допомога включає грошові виплати, надання продуктів харчування, одягу та обладнання. Реабілітаційні програми фінансують центри по всій Україні, надаючи комплексне медичне, психологічне та соціальне обслуговування військовослужбовцям, які зазнали травм або поранень.

Психологічна підтримка, яку надає фонд, спрямована на військовослужбовців, які пережили війну, та їхні родини. Культурні заходи

включають організацію концертів, вистав та спортивних заходів для підтримки морального духу військовослужбовців та надання безкоштовного доступу до культурних закладів.

Фонд UNITED24 визначається як один із найбільших благодійних фондів у світі, і його мережа волонтерів працює глобально, збираючи кошти та надаючи допомогу Україні в умовах російської агресії. Конкретні соціально-культурні практики фонду включають створення центрів реабілітації для військовослужбовців, проведення культурних заходів та програм для підтримки морального духу військовослужбовців, а також фінансову допомогу ветеранам та їхнім сім'ям.

Проекти благодійного фонду UNITED24, спрямовані на підтримку оборони України під час конфлікту, можна ретельно охарактеризувати:

Перший у світі флот морських дронів: Відповідно до сучасної ситуації у регіоні, фонд UNITED24 здійснює збір коштів для ініціативи «Перший у світі флот морських дронів». Цей проєкт спрямований на створення флоту безпілотних апаратів для захисту акваторій українських морів та мирних населених пунктів від ракетних атак, а також для відновлення перевозки зерна цивільними суднами. Особливий акцент робиться на необхідності вирішення вакууму в оборонних засобах, який виник після втрат українського флоту під час окупації Криму у 2014 році. Зафіксована морська атака, що відбулася 29 жовтня 2022 року, свідчить про успішність використання безпілотних засобів у військових операціях.

Операція «Єдність»: У вперше в історії українського фандрейзингу виникає колективний збір коштів на FPV-дрони з боєкомплектom. Платформа UNITED24, спільно з фондом «Повернись живим» та Monobank, об'єднує зусилля для збору фінансових ресурсів на закупівлю 10 000 ударних безпілотників для Сил оборони України [42].

«Ініціатива #ЛютийДонат», що включає благодійний розіграш пам'ятних монет та колекційних банкнот від Національного банку України у співпраці з ПриватБанком, націлена на збір коштів для придбання дронів-

розвідників. Кожен донат вважається своєрідною формою зброї, адже вже протягом багатьох років українці використовують свою обуреність агресором як ініціатора благодійних внесків, які в подальшому сприяють наданню конкретної допомоги захисникам та захисницям України. За нагоди річниці протистояння повномасштабному вторгненню, Національний банк України за підтримки UNITED24 та ПриватБанку проводить збір коштів на партію нових безпілотних комплексів «ЧАКЛУН» для Збройних Сил України. Цей комплекс представляє собою розвідувальний безпілотник власного виробництва, який відрізняється легкістю у використанні, можливістю ручного запуску та ремонту в польових умовах [43].

«Ловець шахедів»: Професор історії з Єльського університету, Тімоті Снайдер, активно залучається до розробки системи протидії дронам під назвою "Ловець шахедів". Приєднуйтеся до фінансового збору для захисту України від безпілотників, що атакують мирні українські міста. Визнаний історик та професор Єльського університету, автор десятка книжок, перекладених сорока мовами, і курсу "Створення сучасної України". У жовтні цього року Снайдер приєднався до амбасадорів фандрейзингової платформи UNITED24, долучившись до надання допомоги Україні у найважчий період її історії.

«Азовсталь. Символ Незламності» - це спільний проєкт фандрейзингової платформи UNITED24 та Групи «Метінвест» базується на використанні останньої довоєнної партії відомої сталі "Азовсталь". Ця ініціатива спрямована на збір коштів для підтримки України під час війни, пропонуючи браслети, виготовлені саме з цього матеріалу. Цей аксесуар є символом вражаючої мужності та історії непохитності і відваги [44].

Ці соціокультурні ініціативи необхідні для підтримки військовослужбовців та покращення їхнього соціального становлення. Вони допомагають військовослужбовцям впоратися з наслідками воєнних конфліктів, сприяють їхній адаптації до мирного життя та відновленню соціокультурного статусу в суспільстві. Наявність таких благодійних

організацій в Україні є важливим кроком у забезпеченні повноцінної підтримки військових та їхніх родин у складних умовах післявоєнного відродження країни.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III

У контексті соціокультурної діяльності благодійних фондів в умовах воєнного стану важливо відзначити їхню роль у зміцненні соціальної солідарності та формуванні позитивного сприйняття спільної відповідальності. Програми культурно-розважальної спрямованості, які реалізуються благодійними фондами, не лише надають населенню можливість відволіктися від тяжкостей військових дій, але й сприяють формуванню позитивного емоційного фону в суспільстві.

Помітна також є роль благодійних фондів у забезпеченні освітніх ініціатив. Вони можуть стимулювати навчальні програми, спрямовані на підвищення культурної компетентності, розвиток творчих здібностей та підтримку освітніх проектів для дітей, які потрапили в складні соціальні умови через воєнні події. Це не лише сприяє особистісному розвитку, але й сприяє вихованню нового покоління, яке виростатиме з усвідомленням цінностей та патріотизму.

Крім того, важливо враховувати роль благодійних фондів у створенні мостів співпраці між громадянським суспільством, бізнесом та владою. Сприяючи партнерству та координації зусиль, фонди можуть досягти більшої ефективності та впливу на вирішення соціальних проблем у воєнний період.

Завершуючи розділ, слід підкреслити, що благодійні фонди в Україні у воєнний період виконують різноманітні функції, спрямовані на забезпечення як матеріального, так і духовного благополуччя населення та військовослужбовців. Вони виступають катализатором позитивних змін у соціокультурній сфері, сприяючи зміцненню національної ідентичності та формуванню єдиної спільної платформи для подолання викликів воєнного часу.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у результаті проведеного дослідженнями, було розкрито поставлені завдання, що дозволило нам зробити висновки:

1. У сучасних соціально-економічних умовах, однією з важливих форм підтримки суспільства виступає «charity» або благодійна діяльність, яка є важливим елементом громадянського суспільства, спрямованим на розв'язання соціальних проблем і задоволення потреб цивільного населення та військовослужбовців. Виділяю такі типи акторів благодійної діяльності, а саме: благодійні фонди, благодійні установи та благодійні товариства. Вона орієнтована на такі типи підтримки як соціальна, психологічна, гуманітарна та просвітницька. Соціальна пов'язана із захистом прав людини, психологічна стосується питань ментального здоров'я, гуманітарна – матеріальної підтримки вразливих верств населення та просвітницька – інформаційно-культурної діяльності, що має розвивати громадянську стійкість населення та його критичне мислення. У різних типах цієї підтримки з метою залучення громадян та привернення уваги щодо проблем у суспільстві та допомозі їх вирішенню інструментом виступають різноманітні соціокультурні практики від акцій до форумів.

2. В сучасній Україні ми спостерігаємо розквіт громадянського суспільства як сфери діяльності недержавних інституцій від волонтерства до різних громадських об'єднань. Одними з головних форм таких об'єднань виступають благодійні фонди, що ґрунтуються на таких принципах як соціоцентризм, альтруїзм та добровільний характер. Благодійні фонди, реалізуючи проекти у різних сферах, від освіти до екології, допомагають покращити якість життя та забезпечують розвиток суспільства. Фонди, співпрацюючи з урядовими установами та іншими партнерами, забезпечують ефективнішу роботу та координацію в умовах воєнного конфлікту, зменшуючи дублювання та оптимізуючі використання ресурсів.

3. Гібридні загрози є складним явищем, яке спрямоване на дестабілізацію суспільства та його функціонування та веде до трансформації

умов діяльності. На думку, фінської дослідниці Х. Сміт [60, с.58] гібридні загрози охоплюють різних акторів від громадянських об'єднань до держав. Відповідно вони проявляються у таких доменах як інформація, космос, економіка, політика, законодавство, етика, оборона, розвідка, дипломатія та культура. За останні роки українські благодійні фонди зустрілися із двома викликами для них функціонування. Перший – це COVID-19, натомість другий – це повномастабне російське вторгнення в результаті якого в Україні було введено воєнний стан, який визначив певні обмеження в функціонуванні та змінив вектор діяльності фондів.

4. Структура та організація благодійних фондів можуть бути різноманітними залежно від їх місії та масштабу діяльності. У цьому контексті основними акторами благодійної діяльності є бенефіціари, донори, меценати та інші учасники. Бенефіціарі виступають особами, які отримують вигоду від благодійної діяльності. Донори, з свого боку, можуть надавати різноманітну підтримку, включаючи матеріальні блага, послуги чи фінансову допомогу. Їхні дії спрямовані на надання допомоги тим, хто опинився в складних обставинах, і можуть включати в себе весь спектр ініціатив, від гуманітарної допомоги до меценатства. Меценати вкладають свої ресурси та підтримку для створення умов для просування гуманітарних сфер, сприяючи культурному піднесенню, освітньому розвитку та зміцненню соціокультурних зв'язків. Благодійні фонди, залучаючи підтримку відомих особистостей у медіа-сфері, стають потужним інструментом для сприяння соціальному розвитку та вирішення важливих соціальних проблем. До системи управління благодійним фондом належать рада директорів, виконавчий директор, фінансовий директор, загальні збори, наглядова рада, а також команди, відповідальні за програмний та проектний менеджмент.

5. В умовах воєнного конфлікту в Україні благодійна діяльність виявляється критично важливою для полегшення страждань громадян. Фінансова підтримка благодійних фондів, ініційована відомими особистостями та громадськістю, грає ключову роль у забезпеченні медичної,

житлової, соціальної, просвітницької та психологічної допомоги постраждалим. Роль благодійних фондів у військових умовах в Україні визначається їхнім важливим внеском у гуманітарний розвиток та соціальну підтримку. Вони активно допомагають населенню, підтримують військовослужбовців та їхні сім'ї, відновлюють інфраструктуру та сприяють соціальним та освітнім програмам. Вони визначають себе як критичний інструмент для сприяння гуманітарному розвитку, подолання викликів та забезпечення майбутнього для постраждалих громадян України.

Одними з найвідоміших благодійних фондів, що включають всі вищезазначені вектори діяльності є фонди медійних осіб – «Повернись живим», Фонд Сергія Притули», Фонд «Маша» Марії Єфросініної, Фонд «АНТИГІЛА», Фонд Андрія Хливнюка та Фонд «United 24».

6. У контексті воєнного конфлікту в Україні благодійна діяльність виявляється невід'ємною частиною гуманітарного розвитку та підтримки населення. Участь благодійних фондів в умовах конфлікту стосується різних фокус груп серед яких цивільне населення, що включає такі категорії людей як постраждалі від воєнних дій, внутрішньо переміщених осіб, дітей, людей похилого віку та інші групи. Різні проекти підтримки благодійних фондів медійних осіб спрямовані на окремі групи, що обумовлює обрання для трансляції своїх ідей відповідні форми соціокультурних практик. Наприклад, Фонд «Маша» Марії Єфросініної орієнтований на жінок та виклики, що постають перед ними у сучасний суспільних процесах та обставинах. Програма «Незламна» (проект про ментальне здоров'я жінок), «Смілива» (проект для дівчат-підлітків), «Незламна мама» (проект для матерів), «Успішна» (проект про права жінок) застосовують такі івент-практики як акції підтримки («Від великих сердець – для маленьких»), вебінари, воркшопи у онлайн та офлайн форматах, форуми («Жінки проти насилля»), благодійні аукціони, арт-терапії («Незламна»). Фонд «Повернись живим» має універсальне спрямування, одним із зразків ефективного застосування заходів є акція «Stick to Ukraine» - це колаборація дизайнерів,

художників із фондом у формі розробки унікального культурного продукту колекційного календаря. Програма для дітей Фонду «АНТИТІЛА», де група на чолі з Тарасом Тополею завдяки благодійним концертам здійснює збір донатів на підтримку ментального здоров'я шляхом концертної діяльності гурту. Також варто зазначити ряд міжнародних ініціатив Фонду Президента України «United 24» спрямованих на збереження культурної спадщини та її відношення серед них «Серце зі сталі» із гуртом Tvorchi, «GAME4UKRAINE», #LEGOwithUKRAINE, «Викрадене мистецтво» та інші.

7. Проекти благодійних фондів, спрямовані на підтримку військовослужбовців, виявляються ключовим чинником у сучасному суспільстві, вносячи вагомий внесок у політичний, соціальний та культурний контекст, адже втілюються у різноманітних соціокультурних ініціативах. Діяльність благодійних організацій, таких як Фонд Сергія Притули (проекти «Почуй своїх!», «Рій помсти»), Фонд «ПОВЕРНИСЬ ЖИВИМ» (проекти «Здіймемо рокіт», «ОКО за ОКО»), Фонд Андрія Хливнюка (проект «Superhumans: беремо і повертаємо!») та міжнародний благодійний фонд «UNITED24», підтверджує їхню готовність та здатність ефективно впливати на вирішення найважливіших проблем, пов'язаних із військовою службою, та підтримувати військових. Ці ініціативи охоплюють широкий спектр заходів, включаючи культурні події, психологічну підтримку, матеріальну допомогу та стимулювання доступу до освіти та культурних подій. Реалізація цих програм своєчасно та високоякісно визначається їхньою важливістю для поліпшення якості життя військовослужбовців та їхніх родин, а також сприяє зміцненню духу та патріотизму в суспільстві, серед основних соціокультурних практик можна відзначити арт-терапії, концертна діяльність, акції, виставки, поліграфічна дизайнерська продукція, акції та флешмоби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз загроз національній безпеці у сфері внутрішньої політики. Експертне опитування. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ, 2023. URL: <https://niss.gov.ua/publikatsiyi/analitichni-dopovidi/analiz-zahroz-natsionalniy-bezpetsi-u-sferi-vnutrishnoyi-polityky> (дата звернення 10.10.2023)
2. Буздуган Я. М. Сутність поняття "благодійна діяльність": правовий та філософський аспекти. *Право і суспільство*. 2014. № 6.2(3). С. 50-55
3. Веденєєв Д. Копієвська О. Гібридні загрози як об'єкт освітніх практик у культурно-мистецькій сфері України (за досвідом реалізації проєкту ERASMUS + «Академічна протидія гібридним загрозам» #WARN» 610133-EPP-1-2019-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP»). Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. С. 9-12.
4. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ: підручник: друге видання с доповненнями. Київ, НАКККиМ, 2020. 364 с.
5. Глосарій з гібридних загроз / упоряд. С. В. Гришко та ін. ; за заг. ред. С. В.Гришко. 2021. 113 с. URL: <https://openarchive.nure.ua/handle/document/16258> (дата звернення 16.11.2023)
6. Дичковський С.І. Глобальні трансформації туристичних практик і технологій в контексті становлення цифрового суспільства (digital society): монографія. Київ: Ліра-К, 2020. 384 с.
7. Загребельна Н. І., Маковей Є. О. Благодійна діяльність та меценатство представників українських торгово-промислових кіл та інтелігенції у роки Першої світової війни. *Проблеми історії України XIX - початку XX ст..* 2012. Вип. 20. С. 220-228.
8. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» 2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17/ed20140926#Text> (дата звернення 22.08.2023).

9. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 12.08.2023).
10. Ільченко О. Генеза понять «благодійність» та «благодійна діяльність», їх співвідношення, взаємозв'язок і взаємозумовленість. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 1. С. 142-151.
11. Кіндзерський Ю. В. Промисловість України: стратегія і політика структурно-технологічної модернізації. Київ, 2013. 536 с.
12. Конт О. Курс позитивної філософії. Київ: Основи, 1998. 288 с.
13. Копієвська О.Р. Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ–початок ХХІ ст.). Київ, НАКККіМ, 2018. 487 с.
14. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність : навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2015. 121 с.
15. Кривенко Ю. В. Волонтерська діяльність: поняття та ознаки. *Часопис цивілістики*, 2015. Вип. 18. С. 41-44.
16. Фонд Андрія Хливнюка. URL: <https://dobro.privatbank.ua/view/361> (дата звернення 11.11.2023).
17. Офіційний сайт фонду Марії Єфросініної «Маша». URL: <https://mashafund.org.ua> (дата звернення 16.11.2023).
18. Офіційний сайт Фонду Сергія Притули. URL: <https://prytulafoundation.org> (дата звернення 29.10.2023).
19. Офіційний сайт Фонду «Повернись живим». URL: <https://savelife.in.ua/> (дата звернення 02.11.2023).
20. Офіційний сайт Фонду «АНТИТІЛА». URL: <https://antytila.ua/> (дата звернення 03.11.2023).
21. Офіційний сайт благодійного фонду «Свої». URL: <https://svoiyi.org.ua> (дата звернення 23.10.2023).
22. Офіційний сайт фонду «Таблеточки». URL: <https://tabletochki.org> (дата звернення 23.10.2023).

23. Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk> (дата звернення 16.11.2023).
- 24.Проект «Здіймемо рокіт»: Офіційний сайт фонду «Повернись живим». URL: <https://genesis-for-ukraine.com/rokit> (з екрану 02.11.2023).
- 25.Проект «ОКО ЗА ОКО»: Офіційний сайт фонду «Повернись живим». URL: <https://charity.okko.ua/> (з екрану 02.11.2023).
- 26.Проект «Нам тут жити»: Офіційний сайт фонду «Повернись живим». URL: <https://kyivstar.ua/safehome> (з екрану 02.11.2023).
- 27.Проект «Ваша гривня — наша зброя»: Офіційний сайт фонду «Повернись живим». URL: <https://savelife.in.ua/army-support/> (з екрану 02.11.2023).
- 28.Проект «Збір для Superhumans: беремо і повертаємо!»: Офіційний сайт «Приват Банку». URL: <https://privatbank.ua/news/2023/4/19/1922> (з екрану 03.11.2023).
- 29.Проект «Фонд компетентної допомоги армії "Повернись живим"»: Офіційний сайт благодійного фонду ПриватБанку “Допомагати просто!”. URL: <https://dobro.privatbank.ua/view/359> (дата звернення 03.11.2023).
- 30.Проект «"Почуй своїх"»: Офіційний сайт фонду Сергія Притули. URL: <https://prytulafoundation.org/about/projects/actual/pochui-svoyih> (дата звернення 29.10.2023).
- 31.Проект «Рій помсти: FPV-дрони»: Офіційний сайт фонду Сергія Притули. URL: <https://prytulafoundation.org/about/projects/actual/riy-pomsty> (дата звернення 30.10.2023).
- 32.Проект «Успішна»: Офіційний сайт фонду Марії Єфросініної «Маша». URL: <https://mashafund.org.ua/projects/uspishna/> (дата звернення 16.11.2023).
- 33.Проект «Незламна мама»: Офіційний сайт фонду Марії Єфросініної «Маша». URL: <https://mashafund.org.ua/projects/nezlamna-mama/> (дата звернення 16.11.2023).

- 34.Проект «Незламна»: Офіційний сайт фонду Марії Єфросініної «Маша».
URL: <https://mashafund.org.ua/projects/nezlamna/> (дата звернення 16.11.2023).
- 35.Проект «Смілива»: Офіційний сайт фонду Марії Єфросініної «Маша».
URL: <https://mashafund.org.ua/projects/smiliva/> (дата звернення 16.11.2023).
- 36.Проект «STICK TO UKRAINE»: Офіційний сайт Фонду «Повернись живим». URL: <https://savelife.in.ua/calendar2023> (дата звернення 03.11.2023).
- 37.Проект «Миць. Українська кам'яна»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk/artemstil> (дата звернення 03.11.2023).
- 38.Проект «Серце зі сталі»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk/save.hearts> (дата звернення 16.11.2023).
- 39.Проект «Game4Ukraine»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk/game4ukraine> (дата звернення 16.11.2023).
- 40.Проект «#LEGOWITHUKRAINE»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk/legowithukraine> (дата звернення 17.11.2023).
- 41.Проект «ПЕРШИЙ У СВІТІ ФЛОТ МОРСЬКИХ ДРОНІВ»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk/navaldrones> (дата звернення 17.11.2023).
- 42.Проект «Операція «Єдність»»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://savelife.in.ua/operatsiya-yednist/> (дата звернення 17.11.2023).

- 43.Проект «#ЛЮТИЙДОНАТ»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk/nbu> (дата звернення 17.11.2023).
- 44.Проект ««Азовсталь. Символ незламності»»: Офіційний сайт Фонду «UNITED24» Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://u24.gov.ua/uk/azovstal> (дата звернення 18.11.2023).
- 45.Рева Т. С. Політична культура та культурно-мистецькі практики: аспекти взаємодії. Гуманітарний корпус: збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, історії, психології та педагогіки. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2021. Вип. 41. Том. 2. С. 47-49.
- 46.Рева Т. С. Основні форми благодійної діяльності оперних театрів України в умовах воєнного стану (на прикладі національних опер Києва, Одеси та Львова) / У пошуку нових сенсів полікультурного світу. Повоєнний діалог культур : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (Ки- їв, 2–3 лютого 2023 р.). Київ: НАКККіМ, 2023. С. 206-208
- 47.Савчук О. М., Бугера О. М. Благодійна діяльність бізнесових організацій та благодійних фондів. *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. Київ, 2011. Том 123. С. 61 – 69.
- 48.Сербин Р. А. Теоретико-правові засади поняття благодійної діяльності. *Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр.* Одеса : Юрид. л-ра, 2015. Вип. 75. С. 412-416.
- 49.Сичова, В., Полонець, Т. Благодійна діяльність як основа соціальної роботи. *SOCIOPROSTIR: the interdisciplinary online collection of scientific works on sociology and social work*. Харків, 2020. № 9, С. 31-40.
- 50.Стинська В. Нормативно-правове регулювання благодійної діяльності в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. Ужгород, 2021. 1(48). С. 396–399. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2021.48.396-399>

51. Територіально-орієнтовані механізми стимулювання інвестицій у повоєнному відновленні України: аналітична довідка. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ, 2023. URL: <https://niss.gov.ua/publikatsiyi/analitichni-dopovidi/terytorialno-oriyentovani-mekhanizmy-stymulyuvannya-investytsiy-u> (дата звернення 30.11.2023)
52. Черноусько М. Конституційні засади благодійництва та діяльності ОГС. Київ, 2021. URL: <https://cedem.org.ua/analytics/stanu-perspektyvu-blagodijnytstva/> (дата звернення 12.11.2023)
53. Цюрупа М. «Гібридні» загрози національній безпеці України та імператив солідарності патріотичних. *Українознавчий альманах*. 2016. Вип. 19. С. 184-186.
54. Шмарьова Т. О. Фонд як суспільна інституція : поняття та різновиди. *Наукові записки НаУКМА*. Київ, 1999. Т. 8 : Філософія. Право. С. 72-76.4
55. Frumkin, P. *Strategic Giving: The Art and Science of Philanthropy*. New York, NY: Routledge. 2006. DOI:10.7208/chicago/9780226266282.001.0001
56. Charity. Collins English Dictionary. 2023. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/charity> (дата звернення 23.09.2023)
57. Freeman R.-E., Liedtka J. Corporate social responsibility: A critical approach. *Business Horizons*, 1991. Volume 34. Issue 4 July–August. P. 92-98
58. Popovski, V. *Engaging Civil Society. Emerging Trends in Democratic Governance*. UN, 2013. 324 p.
59. Sulla O. *Philanthropic foundations and their role in international development assistance (English)*. Washington, D.C. : World Bank Group. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/696301468313503152/Philanthr>

opic-foundations-and-their-role-in-international-development-assistance
(дата звернення 11.08.2023)

60. The landscape of Hybrid Threats: A Conceptual Model (Public Version), Giannopoulos, G., Smith, H. and Theocharidou, M. editor(s). Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2021, 58 p. doi:10.2760/44985,JRC123305
61. Van Puyvelde, S., Caers, R., Du Bois, C., & Jegers, M. The Governance of Nonprofit Organizations: Integrating Agency Theory With Stakeholder and Stewardship Theories. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 2012. 41(3), 431-451. <https://doi.org/10.1177/0899764011409757>
62. Whitaker B. *The Foundations: An Anatomy of Philanthropy and Society*. London 1974. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/The-foundations%3B%3A-An-anatomy-of-philanthropy-and-Whitaker/9e2b9d06f935727563a7748f984dcf80532dacb3#citing-papers>
(дата звернення 11.08.2023)

Структура благодійного фонду

Фото офіційних сторінок фондів медійних осіб

АНТИТІЛА
БЛАГОДИЙНИЙ ФОНД

ПРО ФОНД   НОВИНИ   ПАРТНЕРИ   МАГАЗИН   +38(099)366-19-73   UA   ШВИДКИЙ ДОНАТ

**ДОПОМОГА
ЗБРОЙНИМ СИЛАМ УКРАЇНИ**

ДОПОМОГА ДІТЯМ
загиблих військових 130 Батальйону
Територіальної Оборони

РЕМОНТ ДЛЯ ЗСУ

ПОДІЛИТИСЯ САЙТОМ   ВСЬОГО ЗІБРАНО: \$502 679 248   ENG - UKP

UNITED24   ПРОЕКТИ   АМБАСАДОРИ   НОВИНИ   ПРО UNITED24   ЗРОБИТИ ВНЕСОК

ІНІЦІАТИВА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
ОФІЦІЙНА ФАНДРЕЙЗИНГОВА
ПЛАТФОРМА УКРАЇНИ

ЗРОБИТИ ВНЕСОК   ДИВИТИСЯ ВІДЕО

ПОВЕРНИСЬ ЖИВИМ   ПРО ФОНД   ПРОЕКТИ   МАТЕРІАЛИ   ЗВІТНІСТЬ   UA EN   ПІДТРИМАТИ

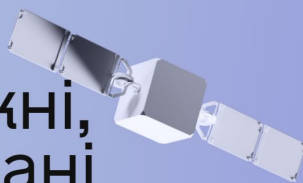
ПОВЕРНИСЬ ЖИВИМ   UNITED24   monobank

**226 МІЛЬЙОНІВ ГРИВЕНЬ МЕНШ ЯК ЗА ТРИ ДОБИ:
ЗАВЕРШИЛИ ЗБІР НА ОПЕРАЦІЮ «ЄДНІСТЬ 2: НОВОРІЧНИЙ
САЛЮТ»**

Фонд компетентної допомоги армії «Повернись живим», UNITED24 і monobank менш ніж за три доби зібрали понад 226 мільйонів гривень на 5 000 FPV-дронів із боскомплектом у рамках Операції «Єдність 2: Новорічний салют»

Благодійний фонд Сергія Притули

Непереможні, коли об'єднані

Збір на машини для
розмінування

Зробити внесок

Запит на допомогу

Підтримати збір

#НезламнаМама

«Незламна мама»

Програма стабілізації емоційного стану жінок і дітей, які постраждали від війни, спеціально розроблена фахівцями в галузі психотерапії та посттравматичних синдромів.

Дізнатись більше

Допомога
Просто

Фонд Андрія Хливнюка

Стартувала 05.09.2022

Підписатися

Зібрано:
31 647 200.10 ₴

До кінця збору:
© Завершено

